EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

Domstolens rättegångsregler av den 25 september 2012[1] (Konsoliderad version)

Innehållsförteckning

Inledande bestämmelser 12

Artikel 1 Definitioner 12

Artikel 2 Rättegångsreglernas syfte 12

Avdelning I
Domstolens organisation 13

Kapitel 1
Domare och generaladvokater 13

Artikel 3 Tidpunkten då domarnas och generaladvokaternas förordnande börjar löpa 13

Artikel 4 Avläggande av ed 13

Artikel 5 Högtidlig försäkran 13

Artikel 6 Entledigande av en domare eller en generaladvokat 13

Artikel 7 Rangordning efter tjänsteålder 14

Kapitel 2
Domstolens ordförande, inrättande av avdelningar och val av förste generaladvokat 14

Artikel 8 Val av domstolens ordförande och vice ordförande 14

Artikel 9 Domstolens ordförandes befogenheter och skyldigheter 14

Artikel 10 Domstolens vice ordförandes befogenheter och skyldigheter 15

Artikel 11 Inrättande av avdelningar 15

Artikel 12 Val av avdelningsordförande 15

Artikel 13 Om domstolens ordförande och vice ordförande är förhindrade att tjänstgöra 16

[1] Rättegångsregler för domstolen av den 25 september 2012 (EUT L 265 av den 29.9.2012), i deras lydelse enligt ändringar av den 18 juni 2013 (EUT L 173 av den 26.6.2013, s. 65), av den 19 juli 2016 (EUT L 217 av den 12.8.2016, s. 69), av den 9 april 2019 (EUT L 111 av den 25.4.2019, s. 73) av den 26 november 2019 (EUT L 316 av den 6.12.2019, s. 103), av den 2 juli 2024 (EUT L av den 12.8.2024, http://data.europa.eu/eli/proc_internal/2024/2094/oj) och av den 2 juni 2026 (EUT L av den 17.6.2026, http://data.europa.eu/eli/proc_rules/2026/1355/oj).

Artikel 14 Val av förste generaladvokat....16

Kapitel 3
Fördelning av mål på referenter och generaladvokater....16

Artikel 15 Utseende av referent....16
Artikel 16 Utseende av generaladvokat....17

Kapitel 4
Biträdande referenter....17

Artikel 17 Biträdande referenter....17

Kapitel 5
Domstolens kansli....18

Artikel 18 Utnämning av justitiesekreterare....18
Artikel 19 Biträdande justitiesekreterare....18
Artikel 20 Justitiesekreterarens befogenheter och skyldigheter....19
Artikel 21 Förande av dagbok....19
Artikel 22 Rätt att ta del av dagboken, domar och särskilt uppsatta beslut....20

Kapitel 6
Arbetet vid domstolen....20

Artikel 23 Domstolens sammanträdesort....20
Artikel 24 Domstolens verksamhetskalender....20
Artikel 25 Administrativt plenum....20
Artikel 26 Protokollföring....21

Kapitel 7
Dömande sammansättningar....21

Avsnitt 1. Fastställande av vilka som ska ingå i de dömande sammansättningarna....21

Artikel 27 Stora avdelningens sammansättning....21
Artikel 28 Sammansättningen av avdelningar med fem och med tre domare....22
Artikel 29 Sammansättningen av avdelningarna när mål har samband med varandra eller vid överlämnande av mål....22
Artikel 30 Om en avdelningsordförande är förhindrad att tjänstgöra....23
Artikel 31 Om en ledamot i den dömande sammansättningen är förhindrad att tjänstgöra....23

Avsnitt 2. Överläggning 23

Artikel 32 Hur överläggning ska gå till 23
Artikel 33 Antal domare som ska delta i överläggningen 24
Artikel 34 Stora avdelningens domförhet 24
Artikel 35 Domförhet på avdelningar med fem och med tre domare 24

Kapitel 8
Språk 25

Artikel 36 Rättegångsspråk 25
Artikel 37 Bestämmande av rättegångsspråk 25
Artikel 38 Rättegångsspråkets användning 27
Artikel 39 Justitiesekreterarens ansvar i fråga om språk 28
Artikel 40 Vilka språk som ska användas i domstolens publikationer 28
Artikel 41 Vilka texter som ska äga vitsord 28
Artikel 42 Domstolens språktjänst 28

Avdelning II
Processuella bestämmelser som gäller för samtliga måltyper 29

Kapitel 1
Rättigheter och skyldigheter för ombud, rådgivare och advokater 29

Artikel 43 Privilegier, immunitet och förmåner 29
Artikel 44 Krav för åtnjutande av privilegier, immunitet och förmåner 29
Artikel 45 Hävande av immunitet 30
Artikel 46 Avstängning 30
Artikel 47 Universitetslärare samt parter i nationella mål 30

Kapitel 2
Delgivning 31

Artikel 48 De sätt på vilka delgivning kan ske 31

Kapitel 3
Frister 32

Artikel 49 Beräkning av frister 32
Artikel 50 Talan mot en rättsakt som antagits av en institution 32
Artikel 51 Förlängning av frister med hänsyn till avstånd 32
Artikel 52 Bestämmande och förlängning av frister 33

Kapitel 4
Handläggningsformer 33

Artikel 53 Handläggningsformer 33
Artikel 54 Förening av mål 33
Artikel 55 Vilandeförklaring 34
Artikel 56 Uppskjutande av ett måls avgörande 34

Kapitel 5
Den skriftliga delen av förfarandet 35

Artikel 57 Ingivande av inlagor 35
Artikel 58 Inlagornas längd 35

Kapitel 6
Den förberedande rapporten och hänskjutande av mål till de dömande sammansättningarna 36

Artikel 59 Den förberedande rapporten 36
Artikel 60 Hänskjutande av mål till de dömande sammansättningarna 36

Kapitel 7
Processledning och bevisupptagning 37

Avsnitt 1. Processledning 37

Artikel 61 Processledning som beslutas av domstolen 37
Artikel 62 Processledning som beslutas av referenten eller generaladvokaten 37

Avsnitt 2. Bevisupptagning 37

Artikel 63 Beslut om bevisupptagning 37
Artikel 64 Bestämmande av åtgärder för bevisupptagning 38
Artikel 65 Deltagande vid åtgärder för bevisupptagning 38
Artikel 66 Vittnesbevisning 38
Artikel 67 Hörande av vittnen 39
Artikel 68 Vittnesed 39
Artikel 69 Vite 39
Artikel 70 Sakkunnigutlåtande 40
Artikel 71 Ed av sakkunnig 40
Artikel 72 Invändning mot ett vittne eller en sakkunnig 40
Artikel 73 Kostnader för vittnen och sakkunniga 40
Artikel 74 Protokoll från sammanträden för bevisupptagning 41

Artikel 75 Inledande av den muntliga delen av förfarandet efter bevisupptagning.....41

Kapitel 8
Den muntliga delen av förfarandet..... 41

Artikel 76 Den muntliga förhandlingen.....41
Artikel 77 Gemensam muntlig förhandling.....42
Artikel 78 Deltagande i en muntlig förhandling genom videokonferens.....42
Artikel 79 Stängda dörrar.....42
Artikel 80 Genomförande av den muntliga förhandlingen.....43
Artikel 80a Webbsändningar av sammanträden och muntliga förhandlingar.....43
Artikel 81 Avslutande av den muntliga förhandlingen.....44
Artikel 82 Föredragning av generaladvokatens förslag till avgörande.....44
Artikel 83 Inledande eller återupptagande av den muntliga delen av förfarandet.....44
Artikel 84 Protokoll över den muntliga förhandlingen.....44
Artikel 85 Tillgång till ljudupptagningar av muntliga förhandlingar.....45

Kapitel 9
Domar och särskilt uppsatta beslut..... 45

Artikel 86 Datum för domens avkunnande.....45
Artikel 87 Vad domen ska innehålla.....45
Artikel 88 Avkunnande och delgivning.....46
Artikel 89 Vad ett särskilt uppsatt beslut ska innehålla.....46
Artikel 90 Undertecknande och delgivning.....47
Artikel 91 Den dag från vilken domar och särskilt uppsatta beslut ska gälla.....47
Artikel 92 Offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning.....47

Avdelning III
Begäran om förhandsavgörande..... 48

Artikel 93 Tillämpningsområde.....48
Artikel 93a Preliminär genomgång av begäran om förhandsavgörande.....48
Artikel 94 Innehållet i begäran om förhandsavgörande.....49
Artikel 95 Anonymisering och utelämnande av personuppgifter.....49
Artikel 96 Deltagande i förfarandet.....50
Artikel 97 Parter i det nationella målet.....50
Artikel 98 Översättning och delgivning av begäran om förhandsavgörande.....51
Artikel 99 Svar genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat.....51
Artikel 100 Återkallelse av begäran om förhandsavgörande.....51

Artikel 101 Begäran om klarlägganden....52
Artikel 102 Rättegångskostnader i mål om förhandsavgörande....52
Artikel 103 Rättelse av domar och särskilt uppsatta beslut....52
Artikel 104 Tolkning av avgöranden i mål om förhandsavgörande....52

Kapitel 2
Skyndsam handläggning av mål om förhandsavgörande....53

Artikel 105 Skyndsam handläggning....53
Artikel 106 Översändande av inlagor och skriftliga yttranden....53

Kapitel 3
Förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande....54

Artikel 107 Tillämpningsområde för förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande....54
Artikel 108 Beslut om tillämpning av förfarandet för brådskande mål....54
Artikel 109 Den skriftliga delen av förfarandet för brådskande mål....55
Artikel 110 Delgivning och underrättelser efter det att den skriftliga delen av förfarandet har avslutats....56
Artikel 111 Beslut att inte genomföra den skriftliga delen av förfarandet....56
Artikel 112 Avgörande i sak....56
Artikel 113 Dömande sammansättning....56
Artikel 114 Översändande av inlagor....56

Kapitel 4
Handläggning av en begäran om förhandsavgörande efter hänskjutande från tribunalen . 57

Artikel 114a Handläggning av en begäran om förhandsavgörande som tribunalen hänskjutit till domstolen enligt artikel 54 andra stycket i stadgan....57
Artikel 114b Handläggning av en begäran om förhandsavgörande som tribunalen hänskjutit till domstolen enligt artikel 256.3 andra stycket FEUF....57

Kapitel 5 Rättshjälp....58

Artikel 115 Ansökan om rättshjälp....58
Artikel 116 Beslut om rättshjälp....58
Artikel 117 Belopp som ska betalas vid rättshjälp....58
Artikel 118 Upphörande av rättshjälp....59

Avdelning IV
Direkt talan **60**

Kapitel 1
Företrädande av part **60**

Artikel 119 Skyldighet att låta sig företrädas 60

Kapitel 2
Den skriftliga delen av förfarandet **60**

Artikel 120 Vad ansökan ska innehålla 60
Artikel 121 Uppgifter beträffande delgivning 61
Artikel 122 Bilagor till ansökan 61
Artikel 123 Delgivning av ansökan 61
Artikel 124 Vad svaromålet ska innehålla 62
Artikel 125 Översändande av handlingar 62
Artikel 126 Replik och duplik 62

Kapitel 3
Grunder och bevisning **63**

Artikel 127 Nya grunder 63
Artikel 128 Bevis och bevisuppgift 63

Kapitel 4
Intervention **63**

Artikel 129 Interventionens syfte och verkningar 63
Artikel 130 Ansökan om intervention 64
Artikel 131 Beslut med anledning av ansökan om intervention 64
Artikel 132 Ingivande av inlagor 65

Kapitel 5
Skyndsam handläggning **65**

Artikel 133 Beslut om skyndsam handläggning 65
Artikel 134 Den skriftliga delen av förfarandet 66
Artikel 135 Den muntliga delen av förfarandet 66
Artikel 136 Avgörande i sak 66

Kapitel 6
Rättegångskostnader 67

Artikel 137 Beslut om rättegångskostnader 67
Artikel 138 Allmänna regler för fördelning av rättegångskostnaderna 67
Artikel 139 Kostnader som vållats i onödan eller mot bättre vetande 67
Artikel 140 Intervenienternas rättegångskostnader 67
Artikel 141 Beslut om rättegångskostnader vid återkallelse av talan 68
Artikel 142 Beslut om rättegångskostnader i mål där det saknas anledning att döma i saken 68
Artikel 143 Kostnader för förfarandet 68
Artikel 144 Ersättningsgilla rättegångskostnader 68
Artikel 145 Tvist om de ersättningsgilla rättegångskostnaderna 69
Artikel 146 Betalning 69

Kapitel 7
Förlikning, återkallelse av talan, anledning saknas att döma i saken och rättegångshinder eller annan rättegångsfråga 69

Artikel 147 Förlikning 69
Artikel 148 Återkallelse av talan 70
Artikel 149 Anledning saknas att döma i saken 70
Artikel 150 Rättegångshinder som inte kan avhjälpas 70
Artikel 151 Rättegångshinder eller annan rättegångsfråga 70

Kapitel 8
Tredskodom 71

Artikel 152 Tredskodom 71

Kapitel 9
Ansökningar och talan som rör domar och särskilt uppsatta beslut 71

Artikel 153 Behörig dömande sammansättning 71
Artikel 154 Rättelse 72
Artikel 155 Underlåtelse att pröva ett yrkande eller fatta beslut om rättegångskostnaderna 72
Artikel 156 Ansökan om återvinning 73
Artikel 157 Tredjemanstalan 73
Artikel 158 Tolkning av dom eller särskilt uppsatt beslut 74
Artikel 159 Resning 74

Artikel 159a Ansökningar och talan som uppenbart inte kan tas upp till prövning eller är uppenbart ogrundade....75

Kapitel 10
Uppskov med verkställighet och andra interimistiska åtgärder....75

Artikel 160 Ansökan om uppskov med verkställighet eller andra interimistiska åtgärder....75

Artikel 161 Prövning av ansökan....76

Artikel 162 Särskilt uppsatta beslut om uppskov med verkställighet eller interimistiska åtgärder....76

Artikel 163 Ändrade förhållanden....76

Artikel 164 Ny ansökan....76

Artikel 165 Ansökan enligt artiklarna 280 FEUF och 299 FEUF samt artikel 164 FEA....77

Artikel 166 Ansökan enligt artikel 81 FEA....77

Avdelning V
Överklagande av tribunalens avgöranden....78

Kapitel 1
Överklagandets form och innehåll samt däri framställda yrkanden....78

Artikel 167 Ingivande av överklagande....78

Artikel 168 Vad överklagandet ska innehålla....78

Artikel 169 Yrkanden, grunder och argument som framställs respektive åberopas inom ramen för överklagandet....79

Artikel 170 Yrkanden som framställs för det fall domstolen bifaller överklagandet....79

Kapitel 1a
Prövningstillstånd för överklaganden som avses i artikel 58a i stadgan....79

Artikel 170a Ansökan om prövningstillstånd för överklagandet....79

Artikel 170b Prövning av ansökan om prövningstillstånd för överklagandet....80

Kapitel 2
Svarsskrivelse, replik och duplik....80

Artikel 171 Delgivning av överklagandet....80

Artikel 172 Parter som får inkomma med svarsskrivelse....80

Artikel 173 Vad svarsskrivelsen ska innehålla....81

Artikel 174 Yrkanden i svarsskrivelsen....81

Artikel 175 Replik och duplik....81

Kapitel 3
Anslutningsöverklagandets form och innehåll samt däri framställda yrkanden 81

Artikel 176 Anslutningsöverklagande 81

Artikel 177 Vad anslutningsöverklagandet ska innehålla 82

Artikel 178 Yrkanden, grunder och argument som framställs respektive åberopas inom ramen för anslutningsöverklagandet 82

Kapitel 4
Inlagor med anledning av ett anslutningsöverklagande 82

Artikel 179 Svar på anslutningsöverklagandet 82

Artikel 180 Replik och duplik med anledning av ett anslutningsöverklagande 83

Kapitel 5
Överklaganden som avgörs genom särskilt uppsatt beslut 83

Artikel 181 Överklagande som uppenbart inte kan tas upp till prövning eller är uppenbart ogrundat 83

Artikel 182 Överklagande som är uppenbart välgrundat 83

Kapitel 6
Följderna för anslutningsöverklagandet av att huvudöverklagandet avskrivs 84

Artikel 183 Följderna för anslutningsöverklagandet av att huvudöverklagandet har återkallats eller uppenbart inte kan tas upp till prövning 84

Kapitel 7
Rättegångskostnader och rättshjälp i mål om överklagande 84

Artikel 184 Beslut om rättegångskostnader i mål om överklagande 84

Artikel 185 Rättshjälp 85

Artikel 186 Ansökan om rättshjälp som ges in före överklagandet 85

Artikel 187 Beslut om rättshjälp 85

Artikel 188 Belopp som ska betalas vid rättshjälp 86

Artikel 189 Upphörande av rättshjälp 86

Kapitel 8
Andra bestämmelser som ska tillämpas på överklaganden 86

Artikel 190 Andra bestämmelser som ska tillämpas på överklaganden 86

Artikel 190a Behandling av upplysningar eller handlingar som getts in till tribunalen enligt artikel 105 i tribunalens rättegångsregler 87

Avdelning VI
Omprövning av tribunalens avgöranden 88

Artikel 191 Omprövningsavdelning 88

Artikel 192 Underrättelse om och tillställande av avgöranden som kan bli föremål för omprövning 88

Artikel 193 Omprövning av avgöranden i mål om överklagande 88

Artikel 193a Åtgärder som ska vidtas om inget förslag om omprövning läggs fram 89

Artikel 194 Omprövning av förhandsavgöranden 89

Artikel 195 Dom i saken efter beslut om omprövning 90

Avdelning VII
Begäran om yttrande 91

Artikel 196 Den skriftliga delen av förfarandet 91

Artikel 197 Utseende av referent och generaladvokat 91

Artikel 198 Muntlig förhandling 91

Artikel 199 Frist för att avge yttrande 91

Artikel 200 Avkunnande och delgivning av yttrande 91

Avdelning VIII
Särskilda måltyper 92

Artikel 201 Överklagande av skiljedomskommitténs beslut 92

Artikel 202 Mål som avses i artikel 103 FEA 92

Artikel 203 Mål som avses i artiklarna 104 FEA och 105 FEA 93

Artikel 204 Mål som avses i artikel 111.3 i EES-avtalet 93

Artikel 205 Lösning av tvister som avses i artikel 35 FEU, i dess lydelse före ikraftträdandet av Lissabonfördraget 93

Artikel 206 Begäran som avses i artikel 269 FEUF 94

Slutbestämmelser 95

Artikel 207 Tilläggsregler 95

Artikel 208 Genomförandebestämmelser 95

Artikel 209 Upphävande 95

Artikel 210 Offentliggörande och ikraftträdande av dessa rättegångsregler 95

Inledande bestämmelser

Artikel 1 Definitioner

1. I dessa rättegångsregler

   a) anges bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionen med artikelnummer följt av förkortningen ”FEU”,
   b) anges bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt med artikelnummer följt av förkortningen ”FEUF”,
   c) anges bestämmelserna i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen med artikelnummer följt av förkortningen ”FEA”,
   d) benämns protokollet om stadgan för Europeiska unionens domstol ”stadgan”,
   e) benämns avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet[2] ”EES-avtalet”,
   f) benämns rådets förordning nr 1 av den 15 april 1958 om vilka språk som ska användas i Europeiska ekonomiska gemenskapen[3] ”förordning nr 1”.

2. Vid tillämpningen av dessa rättegångsregler

   a) omfattar begreppet ”institutionerna” de unionsinstitutioner som anges i artikel 13.1 FEU samt de organ eller byråer som inrättats genom fördragen, eller genom en rättsakt som utfärdats för att genomföra dessa, och som kan vara part i mål vid domstolen,
   b) avses med ”Eftas övervakningsmyndighet” den övervakningsmyndighet som anges i EES-avtalet, och
   c) avses med ”berörda som avses i artikel 23 i stadgan” de parter, stater, institutioner, organ och byråer som enligt den artikeln har rätt att inkomma med inlagor eller yttranden i ett mål om förhandsavgörande.

Artikel 2 Rättegångsreglernas syfte

Bestämmelserna i dessa rättegångsregler genomför och kompletterar, i den mån det behövs, relevanta bestämmelser i FEU, FEUF och FEA samt stadgan.

[2] EGT L 1, 3.1.1994, s. 27.
[3] EGT 17, 6.10.1958, s. 385.

Avdelning I
Domstolens organisation

Kapitel 1
Domare och generaladvokater

Artikel 3 Tidpunkten då domarnas och generaladvokaternas förordnande börjar löpa

Förordnandet för en domare eller en generaladvokat börjar löpa den dag som anges i den rättsakt genom vilken han eller hon utnämns. Om det i rättsakten inte anges när förordnandet börjar löpa, ska förordnandet börja löpa den dag då rättsakten offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4 Avläggande av ed

Domarna och generaladvokaterna ska, innan de tillträder sin tjänst, vid det första offentliga sammanträde som domstolen håller och som de deltar i efter utnämningen, avlägga följande ed, som anges i artikel 2 i stadgan:

”Jag lovar och försäkrar att jag ska utöva min tjänst opartiskt och samvetsgrant och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar.”

Artikel 5 Högtidlig försäkran

Omedelbart efter edsavläggelsen ska domarna och generaladvokaterna underteckna en förklaring, genom vilken de avlägger den högtidliga försäkran som anges i artikel 4 tredje stycket i stadgan.

Artikel 6 Entledigande av en domare eller en generaladvokat

1. När domstolen har att besluta, enligt artikel 6 i stadgan, om en domare eller generaladvokat inte längre uppfyller de villkor som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av tjänsten, ska domstolens ordförande uppmana den berörda personen att yttra sig.

2. Domstolen ska besluta utan att justitiesekreteraren är närvarande.

Artikel 7 Rangordning efter tjänsteålder

1. Domarnas och generaladvokaternas tjänsteålder ska utan åtskillnad beräknas utifrån den dag då de tillträdde sin tjänst.

2. Vid lika tjänsteålder ska rangordningen bestämmas efter levnadsålder.

3. Avgående domare och generaladvokater som återutnämns behåller sin tidigare plats i rangordningen.

Kapitel 2
Domstolens ordförande, inrättande av avdelningar och val av förste generaladvokat

Artikel 8 Val av domstolens ordförande och vice ordförande

1. Omedelbart efter den partiella nytillsättningen enligt artikel 253 andra stycket FEUF ska domarna bland sig välja domstolens ordförande för en tid av tre år.

2. Om förordnandet som ordförande upphör i förtid, ska en ersättare utses för återstoden av tiden.

3. De val som avses i denna artikel ska ske genom sluten omröstning. Den domare som erhåller rösterna från mer än hälften av domarna i domstolen ska anses vald. Om ingen domare uppnår denna majoritet, ska ytterligare omröstningar hållas till dess att den uppnås.

4. Därefter väljer domarna på sätt som anges i föregående punkt bland sig domstolens vice ordförande för en tid av tre år. Om förordnandet som vice ordförande upphör i förtid, ska punkt 2 tillämpas.

5. När ordföranden och vice ordföranden har valts enligt denna artikel ska deras namn offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 9 Domstolens ordförandes befogenheter och skyldigheter

1. Ordföranden ska företräda domstolen.

2. Ordföranden ska leda domstolens arbete. Han eller hon ska vara ordförande när domstolens ledamöter sammanträder i administrativt plenum samt vid förhandlingar och överläggningar när domstolen sammanträder i plenum eller i stor avdelning.

3. Ordföranden ska se till att institutionens verksamhet fungerar väl.

Artikel 10 Domstolens vice ordförandes befogenheter och skyldigheter

1. Vice ordföranden ska biträda domstolens ordförande när han eller hon fullgör sitt uppdrag och ska tjänstgöra i ordförandens ställe om ordföranden är förhindrad att tjänstgöra.

2. Vice ordföranden ska, på ordförandens begäran, tjänstgöra i hans eller hennes ställe vid fullgörandet av de uppgifter som avses i artikel 9.1 och 9.3.

3. Domstolen ska genom beslut fastställa på vilka villkor vice ordföranden ska tjänstgöra i ordförandens ställe vid fullgörandet av hans eller hennes dömande uppgifter. Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 11 Inrättande av avdelningar

1. Domstolen ska inrätta avdelningar med fem och tre domare, enligt artikel 16 i stadgan, och besluta om domarnas indelning på dessa avdelningar.

2. Domstolen ska utse de avdelningar med fem domare som, för en tid av ett år, ska ansvara för sådana mål som avses i artikel 107 samt i artiklarna 193 och 194.

3. När det gäller mål som hänskjutits till en dömande sammansättning enligt artikel 60, avses med ordet ”domstolen” i dessa rättegångsregler den sammansättningen.

4. I mål som hänskjutits till en avdelning med fem eller tre domare ska avdelningsordföranden utöva de befogenheter som annars tillkommer domstolens ordförande.

5. Domarnas indelning på avdelning och valet av de avdelningar som ska ansvara för sådana mål som avses i artikel 107 samt i artiklarna 193 och 194 ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 12 Val av avdelningsordförande

1. Omedelbart efter valet av domstolens ordförande och vice ordförande ska domarna välja ordförandena på avdelningar med fem domare för en tid av tre år.

2. Därefter ska domarna välja ordförandena på avdelningar med tre domare för en tid av ett år.

3. Artikel 8.2 och 8.3 ska tillämpas.

4. Namnen på avdelningsordförande som har valts enligt denna artikel ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 13 Om domstolens ordförande och vice ordförande är förhindrade att tjänstgöra

Om domstolens ordförande och vice ordförande är förhindrade att tjänstgöra, ska domstolens ordförandes arbetsuppgifter utföras av en ordförande på en avdelning med fem domare eller, om detta inte är möjligt, av en ordförande på en avdelning med tre domare eller, om detta inte är möjligt, av en av de övriga domarna, enligt den rangordning som anges i artikel 7.

Artikel 14 Val av förste generaladvokat

1. Omedelbart efter den partiella nytillsättningen enligt artikel 253 andra stycket FEUF ska generaladvokaterna bland sig välja en förste generaladvokat för en tid av tre år.

2. Om förordnandet som förste generaladvokat upphör i förtid, ska en ersättare utses för återstoden av tiden.

3. De val som avses i denna artikel ska ske genom sluten omröstning. Den generaladvokat som erhåller rösterna från mer än hälften av generaladvokaterna i domstolen ska anses vald. Om ingen generaladvokat uppnår denna majoritet, ska ytterligare omröstningar hållas till dess att den uppnås.

4. När en förste generaladvokat har valts enligt denna artikel ska hans eller hennes namn offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Kapitel 3
Fördelning av mål på referenter och generaladvokater

Artikel 15 Utseende av referent

1. Domstolens ordförande ska så snart som möjligt efter ingivandet av den handling genom vilken ett mål anhängiggörs utse en referent som ska ansvara för målet.

2. I de mål som avses i artikel 107 samt i artiklarna 193 och 194 ska referenten utses bland domarna på den avdelning som har utsetts enligt artikel 11.2, på förslag av ordföranden på den avdelningen. Om avdelningen med tillämpning av artikel 109 beslutar att inte handlägga begäran om förhandsavgörande enligt förfarandet för brådskande mål, får domstolens ordförande i stället tilldela en referent som tjänstgör på en annan avdelning målet.

3. Domstolens ordförande ska vidta nödvändiga åtgärder om en referent är förhindrad att tjänstgöra.

Artikel 16 Utseende av generaladvokat

1. Förste generaladvokaten ska besluta om fördelning av mål på generaladvokaterna.

2. Förste generaladvokaten ska vidta nödvändiga åtgärder om en generaladvokat är förhindrad att tjänstgöra.

Kapitel 4
Biträdande referenter

Artikel 17 Biträdande referenter

1. Domstolen ska föreslå, enligt artikel 13 i stadgan, att biträdande referenter utnämns, om den anser att detta är nödvändigt för beredning av och bevisupptagning i mål som är anhängiga vid domstolen.

2. Biträdande referenter ska särskilt ha till uppgift

   a) att biträda domstolens ordförande i fråga om interimistiska åtgärder, och
   b) att biträda referenterna i deras arbete.

3. Biträdande referenter ska i sin tjänsteutövning vara underställda, beroende på omständigheterna, domstolens ordförande, ordföranden på en av avdelningarna eller en referent.

4. Biträdande referenter ska, innan de tillträder tjänsten, inför domstolen avlägga den ed som föreskrivs i artikel 4 i dessa rättegångsregler.

Kapitel 5
Domstolens kansli

Artikel 18 Utnämning av justitiesekreterare

1. Domstolen ska utnämna en justitiesekreterare.

2. Om tjänsten som justitiesekreterare är ledig, ska tjänsten utlysas i *Europeiska unionens officiella tidning*. Fristen för att inkomma med ansökningar till tjänsten får inte vara kortare än tre veckor. En ansökan ska åtföljas av fullständiga uppgifter om sökandens medborgarskap, universitetsexamina, språkkunskaper, nuvarande och tidigare anställningar samt om sökandens eventuella erfarenhet av domstolsarbete eller internationellt arbete.

3. Omröstningen, i vilken domarna och generaladvokaterna ska delta, ska ske enligt det förfarande som föreskrivs i artikel 8.3.

4. Justitiesekreteraren utnämns för en tid av sex år. Han eller hon kan återutnämnas. Domstolen får besluta att återutnämna innehavaren av tjänsten som justitiesekreterare utan att tillämpa förfarandet enligt punkt 2.

5. Justitiesekreteraren ska avlägga den ed som föreskrivs i artikel 4 och underteckna den förklaring som föreskrivs i artikel 5.

6. Justitiesekreteraren får skiljas från sin tjänst endast om han eller hon inte längre uppfyller de villkor som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av tjänsten. Domstolen ska fatta beslut sedan justitiesekreteraren getts tillfälle att yttra sig.

7. Om justitiesekreteraren lämnar sin tjänst före förordnandetidens utgång, ska domstolen utnämna en ny justitiesekreterare för en tid av sex år.

8. När en justitiesekreterare har valts enligt denna artikel ska hans eller hennes namn offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 19 Biträdande justitiesekreterare

Domstolen får i den ordning som föreskrivs för justitiesekreteraren utnämna en biträdande justitiesekreterare som ska biträda justitiesekreteraren och inträda i hans eller hennes ställe när han eller hon är förhindrad att tjänstgöra.

Artikel 20 Justitiesekreterarens befogenheter och skyldigheter

1. Justitiesekreteraren ska ansvara för mottagande, översändande och förvaring av handlingar samt för de delgivningar som tillämpningen av dessa rättegångsregler medför. Han eller hon är därvid underställd domstolens ordförande.

2. Justitiesekreteraren ska biträda domstolens ledamöter i deras tjänsteutövning.

3. Justitiesekreteraren ska förvara sigillet och ansvara för arkivet. Han eller hon ska ansvara för domstolens publikationer, däribland särskilt rättsfallssamlingen.

4. Justitiesekreteraren ska leda institutionens avdelningar, och är därvid underställd domstolens ordförande. Justitiesekreteraren ska ansvara för personaladministrationen och för domstolens administration samt för upprättandet och genomförandet av budgeten.

Artikel 21 Förande av dagbok

1. Kansliet ska under justitiesekreterarens tillsyn föra en dagbok i vilken alla inlagor och till dessa fogade handlingar ska föras in i den ordning de inkommer.

2. När en handling har förts in i dagboken, ska justitiesekreteraren göra en anteckning om detta på originalet och, på begäran av part, på kopior som ingetts för detta ändamål.

3. Införanden i dagboken och de i föregående punkt angivna anteckningarna ska äga vitsord.

4. Ett tillkännagivande ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*, som ska innehålla följande uppgifter: datum för registrering av ansökan varigenom talan väckts, parternas namn eller, i förekommande fall, de initialer som ersätter namnen, yrkandena i ansökan samt åberopade grunder och huvudargument.

5. I de fall som avses i avdelning III i dessa rättegångsregler ska det tillkännagivande som offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* innehålla följande uppgifter: det datum när begäran om förhandsavgörande inkom, uppgift om den hänskjutande domstolen, uppgift om namnen på parterna i det nationella målet eller, i förekommande fall, de initialer som ersätter namnen och de frågor som hänskjutits till domstolen.

Artikel 22 Rätt att ta del av dagboken, domar och särskilt uppsatta beslut

1. Var och en har rätt att ta del av dagboken på kansliet samt att få kopior eller utdrag ur denna mot betalning enligt kansliets taxa, som ska fastställas av domstolen på förslag av justitiesekreteraren.
2. Parterna i ett mål har rätt att mot betalning enligt kansliets taxa få bestyrkta kopior av inlagor.
3. Var och en har dessutom rätt att mot betalning enligt kansliets taxa få bestyrkta kopior av domar och särskilt uppsatta beslut.

Kapitel 6
Arbetet vid domstolen

Artikel 23 Domstolens sammanträdesort

Domstolen får välja att hålla ett eller flera sammanträden på annan ort än den där domstolen har sitt säte.

Artikel 24 Domstolens verksamhetskalender

1. Rättsåret inleds den 7 oktober varje kalenderår och avslutas den 6 oktober nästföljande år.
2. Rättsferierna ska fastställas av domstolen.
3. Under rättsferierna får domstolens ordförande i brådskande fall sammankalla domarna och generaladvokaterna.
4. Domstolen ska iaktta de lagstadgade helgdagar som gäller där domstolen har sitt säte.
5. Domstolen får, när det finns skälig anledning till det, bevilja en domare eller en generaladvokat tjänstledighet.
6. Datum för rättsferierna och förteckningen över lagstadgade helgdagar ska årligen offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 25 Administrativt plenum

Beslut i administrativa frågor, eller om åtgärder som föranleds av förslagen i den förberedande rapport som avses i artikel 59, ska fattas av domstolen i administrativt plenum. Vid domstolens sammanträden i administrativt plenum ska samtliga domare och generaladvokater delta med rösträtt. Justitiesekreteraren ska vara närvarande vid besluten, såvida inte domstolen beslutar annorlunda.

Artikel 26 Protokollföring

När domstolen sammanträder utan att justitiesekreteraren är närvarande, ska domstolen uppdra åt den i tjänsten yngsta domaren, i den mening som avses i artikel 7, att föra protokoll, när det finns skäl till det. Protokollet ska undertecknas av ordföranden och den domaren.

Kapitel 7
Dömande sammansättningar

Avsnitt 1. Fastställande av vilka som ska ingå i de dömande sammansättningarna

Artikel 27 Stora avdelningens sammansättning

1. Stora avdelningen ska för varje mål bestå av domstolens ordförande och vice ordförande, tre ordförande på avdelningar med fem domare, referenten samt det antal domare som behövs för att uppnå antalet femton domare. De sistnämnda domarna och de tre ordförandena på avdelningar med fem domare utses på grundval av de förteckningar som avses i punkterna 3 och 4 och i den ordning som anges i dessa förteckningar. För varje mål som hänskjuts till stora avdelningen ska utgångspunkten i respektive förteckning vara den domare som står närmast efter den domare som utsågs, på grundval av den aktuella förteckningen, när ett mål senast hänsköts till denna dömande sammansättning.

2. Efter val av domstolens ordförande och vice ordförande, och därefter av ordförandena på avdelningar med fem domare, ska en förteckning över ordförande på avdelningar med fem domare och en förteckning över övriga domare upprättas i syfte att kunna fastställa stora avdelningens sammansättning.

3. Förteckningen över ordförande på avdelningar med fem domare ska upprättas enligt den rangordning som anges i artikel 7.

4. Förteckningen över övriga domare ska upprättas på så sätt att den omväxlande följer den rangordning som anges i artikel 7 och motsatt ordning. Det första namnet på förteckningen ska således vara den första domaren enligt den rangordning som anges i nämnda artikel, det andra namnet ska vara den sista domaren enligt samma ordning, det tredje namnet ska vara den andra domaren enligt samma ordning, det fjärde namnet ska vara den näst sista domaren enligt samma ordning och så vidare.

5. De förteckningar som avses i punkterna 3 och 4 ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

6. Från och med ingången av ett kalenderår då en nytillsättning av en del av domartjänsterna ska äga rum fram till dess att denna nytillsättning har ägt rum, får två suppleanter utses för att komplettera den dömande sammansättningen så länge som det föreligger osäkerhet om huruvida domförhet enligt artikel 17 tredje stycket i stadgan kan uppnås. Till suppleanter ska de två domare utses som i den förteckning som avses i punkt 4 står närmast efter den domare som senast utsågs till att ingå i stora avdelningens sammansättning i målet.

7. Suppleanterna ska, i den ordningsföljd som följer av den förteckning som avses i punkt 4, ersätta de domare som, i förekommande fall, inte kan delta i avgörandet av målet.

Artikel 28 Sammansättningen av avdelningar med fem och med tre domare

1. Avdelningarna med fem domare och med tre domare ska för varje mål bestå av avdelningsordföranden, referenten och det antal domare som behövs för att uppnå antalet fem respektive tre domare. De sistnämnda domarna utses på grundval av de förteckningar som avses i punkterna 2 och 3, enligt den ordning som anges i dessa förteckningar. För varje mål som hänskjuts till en avdelning ska utgångspunkten i förteckningarna vara den domare som står närmast efter den domare som senast utsågs på grundval av förteckningen för det mål som senast hänsköts till den aktuella avdelningen.

2. För att sätta samman avdelningarna med fem domare ska, efter valet av ordförandena på dessa avdelningar, förteckningar upprättas över samtliga domare som hör till den berörda avdelningen, förutom avdelningsordföranden. Förteckningarna ska upprättas på samma sätt som den förteckning som avses i artikel 27.4.

3. För att sätta samman avdelningarna med tre domare ska, efter valet av ordförandena på dessa avdelningar, förteckningar upprättas över samtliga domare som hör till den berörda avdelningen, förutom avdelningsordföranden. Förteckningarna ska upprättas enligt den rangordning som anges i artikel 7.

4. De förteckningar som avses i punkterna 2 och 3 ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 29 Sammansättningen av avdelningarna när mål har samband med varandra eller vid överlämnande av mål

1. När domstolen anser att flera mål ska avgöras gemensamt av en och samma dömande sammansättning, ska denna sammansättning vara den som fastställts för det mål i vilket den förberedande rapporten har föredragits först.

2. När en avdelning till vilken ett mål har hänskjutits begär, med stöd av artikel 60.3, att domstolen ska hänskjuta målet till en större dömande sammansättning, ska ledamöterna på den avdelning som överlämnat målet ingå i denna sammansättning.

Artikel 30 Om en avdelningsordförande är förhindrad att tjänstgöra

1. Om ordföranden på en avdelning med fem domare är förhindrad att tjänstgöra, ska avdelningsordförandens arbetsuppgifter fullgöras av en ordförande på en avdelning med tre domare, i förekommande fall enligt den rangordning som anges i artikel 7, eller, om ingen ordförande på en avdelning med tre domare ingår i den dömande sammansättningen, av en av de övriga domarna enligt den rangordning som anges i nämnda artikel 7.

2. Om ordföranden på en avdelning med tre domare är förhindrad att tjänstgöra, ska avdelningsordförandens arbetsuppgifter fullgöras av en domare i den dömande sammansättningen enligt den rangordning som anges i artikel 7.

Artikel 31 Om en ledamot i den dömande sammansättningen är förhindrad att tjänstgöra

1. Om en ledamot på stora avdelningen är förhindrad att tjänstgöra, ska ledamoten ersättas av en annan domare enligt den ordningsföljd som följer av den förteckning som avses i artikel 27.4.

2. Om en ledamot på en avdelning med fem domare är förhindrad att tjänstgöra, ska ledamoten ersättas av en annan domare som tillhör samma avdelning, enligt den ordningsföljd som följer av den förteckning som avses i artikel 28.2. Om det inte är möjligt att ersätta den domare som är förhindrad att tjänstgöra med en domare som tillhör samma avdelning, ska ordföranden på denna avdelning underrätta domstolens ordförande om detta. Domstolens ordförande får utse en annan domare för att komplettera avdelningen.

3. Om en ledamot på en avdelning med tre domare är förhindrad att tjänstgöra, ska ledamoten ersättas av en annan domare som tillhör samma avdelning, enligt den ordningsföljd som följer av den förteckning som avses i artikel 28.3. Om det inte är möjligt att ersätta den domare som är förhindrad att tjänstgöra med en domare som tillhör samma avdelning, ska ordföranden på denna avdelning underrätta domstolens ordförande om detta. Domstolens ordförande får utse en annan domare för att komplettera avdelningen.

Avsnitt 2. Överläggning

Artikel 32 Hur överläggning ska gå till

1. Domstolens överläggningar ska vara och förbli hemliga.

2. När en muntlig förhandling har hållits, ska endast de domare som deltagit i denna och, eventuellt, den biträdande referent som ansvarar för beredningen av målet delta i överläggningen.

3. Varje domare som deltar i överläggningen ska säga sin mening och ange skälen till denna.

4. Den mening som efter avslutande diskussion omfattas av majoriteten av domarna ska bestämma domstolens avgörande.

Artikel 33 Antal domare som ska delta i överläggningen

Om antalet domare är jämnt till följd av att en domare är förhindrad att tjänstgöra, ska den i tjänsten yngsta domaren, i den mening som avses i artikel 7, avstå från att delta i överläggningen, såvida det inte är fråga om referenten. Om så är fallet, ska den domare som står omedelbart före referenten i rangordningen avstå från att delta i överläggningen.

Artikel 34 Stora avdelningens domförhet

1. Om det beträffande ett mål som har hänskjutits till stora avdelningen inte är möjligt att uppnå domförhet enligt artikel 17 tredje stycket i stadgan, ska domstolens ordförande utse en eller flera andra domare enligt den ordningsföljd som följer av den förteckning som avses i artikel 27.4 i dessa rättegångsregler.

2. Om en muntlig förhandling har hållits innan denna eller dessa domare har utsetts, ska parterna på nytt utveckla sin talan muntligen, och generaladvokaten ska på nytt avge ett förslag till avgörande.

Artikel 35 Domförhet på avdelningar med fem och med tre domare

1. Om det beträffande ett mål som har hänskjutits till en avdelning med fem eller med tre domare inte är möjligt att uppnå domförhet enligt artikel 17 andra stycket i stadgan, ska domstolens ordförande utse en eller flera andra domare enligt den ordningsföljd som följer av den förteckning som avses i artikel 28.2 respektive 28.3 i dessa rättegångsregler. Om det inte är möjligt att ersätta en domare som är förhindrad att tjänstgöra med en domare som tillhör samma avdelning, ska ordföranden på den avdelningen omedelbart underrätta domstolens ordförande om detta. Domstolens ordförande ska då utse en annan domare för att komplettera avdelningen.

2. Artikel 34.2 ska i tillämpliga delar gälla för avdelningar med fem och med tre domare.

Kapitel 8
Språk

Artikel 36 Rättegångsspråk

Rättegångsspråken är bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska.

Artikel 37 Bestämmande av rättegångsspråk

1. I mål om direkt talan väljs rättegångsspråket av sökanden, med följande undantag:

   a) Om svaranden är en medlemsstat ska rättegångsspråket vara denna stats officiella språk. Om en stat har flera officiella språk, ska rättegångsspråket vara det som sökanden väljer.
   b) På gemensam begäran av parterna kan det tillåtas att ett annat av de i artikel 36 nämnda språken används för hela eller en del av rättegången.
   c) På begäran av en part kan det, sedan den andra parten och generaladvokaten hörts, med avvikelse från bestämmelserna i a och b tillåtas att ett annat av de i artikel 36 nämnda språken används som rättegångsspråk för hela eller en del av rättegången. En sådan begäran får inte framställas av någon av Europeiska unionens institutioner.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i b och c i föregående punkt samt i artikel 38.4 och 38.5 i dessa rättegångsregler ska följande gälla:

   a) Vid överklagande av avgöranden från tribunalen enligt artiklarna 56 och 57 i stadgan ska rättegångsspråket vara det språk på vilket tribunalens överklagade avgörande har meddelats.
   b) När domstolen beslutar att ompröva ett avgörande från tribunalen enligt artikel 62 andra stycket i stadgan ska rättegångsspråket vara det språk på vilket det avgörande från tribunalen som är föremål för omprövning har meddelats.
   c) Vid tvist om vilka rättegångskostnader som är ersättningsgilla, återvinning av tredskodom, tredjemanstalan, tolkning av dom eller beslut, resning eller underlåtelse att pröva ett yrkande eller att besluta i fråga om rättegångskostnader, ska rättegångsspråket vara det språk på vilket det aktuella avgörandet har meddelats.

3. I mål om förhandsavgörande ska rättegångsspråket vara detsamma som vid den hänskjutande domstolen. På vederbörligen motiverad begäran av en part i det nationella målet kan det, sedan den andra parten i det nationella målet och generaladvokaten hörts, tillåtas att ett annat av de i artikel 36 nämnda språken används under den muntliga delen av förfarandet. När så sker, får detta språk även användas av samtliga berörda som avses i artikel 23 i stadgan.

4. Beslut med avseende på en sådan begäran som nämns ovan får fattas av ordföranden. Ordföranden får hänskjuta en sådan begäran till domstolen, och är skyldig att göra det om han eller hon vill bifalla begäran utan alla parters samtycke.

Artikel 38 Rättegångsspråkets användning

1. Rättegångsspråket ska särskilt användas i parternas skriftliga inlagor och muntliga anföranden, inbegripet ingivna eller bilagda handlingar, samt i domstolens protokoll och avgöranden.

2. Ingivna eller bilagda handlingar som avfattats på ett annat språk än rättegångsspråket ska åtföljas av en översättning till rättegångsspråket.

3. Översättning av omfångsrika handlingar får emellertid begränsas till utdrag. Domstolen får på eget initiativ eller på begäran av part alltid infordra en mer omfattande eller fullständig översättning.

4. Med avvikelse från vad som anges ovan får medlemsstaterna använda sitt officiella språk när de deltar i ett mål om förhandsavgörande, när de intervenerar i ett mål eller förfarande som är anhängigt vid domstolen eller när de vid domstolen framställer en ansökan, väcker en talan eller ger in ett överklagande. Denna bestämmelse ska tillämpas på såväl skriftliga handlingar som muntliga anföranden. Justitiesekreteraren ska i samtliga fall ombesörja översättning till rättegångsspråket.

5. Stater som är parter i EES-avtalet men som inte är medlemsstater samt Eftas övervakningsmyndighet får använda ett annat av de i artikel 36 nämnda språken än rättegångsspråket, när de deltar i ett mål om förhandsavgörande, när de intervenerar i ett mål eller förfarande vid domstolen eller när de vid domstolen framställer en ansökan eller ger in ett överklagande. Denna bestämmelse ska tillämpas på såväl skriftliga handlingar som muntliga anföranden. Justitiesekreteraren ska i samtliga fall ombesörja översättning till rättegångsspråket.

6. Tredjeländer som deltar i ett mål om förhandsavgörande enligt artikel 23 fjärde stycket i stadgan får använda ett annat av de i artikel 36 nämnda språken än rättegångsspråket. Denna bestämmelse ska tillämpas på såväl skriftliga handlingar som muntliga anföranden. Justitiesekreteraren ska i samtliga fall ombesörja översättning till rättegångsspråket.

7. Om ett vittne eller en sakkunnig förklarar sig oförmögen att uttrycka sig tillräckligt väl på ett av de i artikel 36 nämnda språken, kan domstolen tillåta att han eller hon avger sin utsaga på ett annat språk. Justitiesekreteraren ska ombesörja översättning till rättegångsspråket.

8. Domstolens ordförande och vice ordförande samt avdelningsordförandena får använda sig av ett annat av de i artikel 36 nämnda språken än rättegångsspråket när de leder förhandlingarna. Detsamma gäller domarna och generaladvokaterna när de ställer frågor, samt generaladvokaterna i fråga om deras förslag till avgörande. Justitiesekreteraren ska ombesörja översättning till rättegångsspråket.

Artikel 39 Justitiesekreterarens ansvar i fråga om språk

1. Justitiesekreteraren ska se till att inlagor som ges in under den skriftliga delen av förfarandet översätts till rättegångsspråket och, i förekommande fall, till ett annat språk som nämns i artikel 36.

2. Justitiesekreteraren ska även se till att tolkning av vad som sägs vid den muntliga förhandlingen säkerställs till rättegångsspråket och till de andra språk som nämns i artikel 36 och som används av de vid förhandlingen närvarande parterna eller som anses nödvändiga för ett ändamålsenligt genomförande av förhandlingen.

Artikel 40 Vilka språk som ska användas i domstolens publikationer

Domstolens publikationer ska ges ut på de språk som nämns i artikel 1 i rådets förordning nr 1.

Artikel 41 Vilka texter som ska äga vitsord

Texter som är avfattade på rättegångsspråket eller, i förekommande fall, på ett annat enligt artiklarna 37 eller 38 tillåtet språk ska äga vitsord.

Artikel 42 Domstolens språktjänst

Domstolen ska inrätta en språktjänst bestående av personer som har en juridisk utbildning som motsvarar de krav som ställs och har omfattande kunskaper i flera av unionens officiella språk.

Avdelning II
Processuella bestämmelser som gäller för samtliga måltyper

Kapitel 1
Rättigheter och skyldigheter för ombud, rådgivare och advokater

Artikel 43 Privilegier, immunitet och förmåner

1. Ombud, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, rådgivare och advokater som uppträder inför domstolen eller en rättslig myndighet hos vilken domstolen har gjort en framställning om rättslig hjälp, ska åtnjuta immunitet vad gäller sina muntliga och skriftliga uttalanden rörande målet eller parterna.

2. Ombud, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, rådgivare och advokater ska dessutom åtnjuta följande privilegier och förmåner:

   a) Handlingar av alla slag som rör förfarandet får inte genomsökas eller tas i beslag. I händelse av tvist får tulltjänstemän eller polis försegla sådana handlingar, vilka därefter genast ska överlämnas till domstolen för undersökning i närvaro av justitiesekreteraren och den person som berörs.
   b) Ombud, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, rådgivare och advokater ska när de utför sina uppdrag ha rätt att resa utan hinder.

Artikel 44 Krav för åtnjutande av privilegier, immunitet och förmåner

1. Personer som gör gällande den rätt till immunitet, privilegier och förmåner som anges i föregående artikel ska på förhand styrka sin ställning enligt följande:

   a) Ombud, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, ska förete en officiell handling utfärdad av huvudmannen, som omgående ska delge justitiesekreteraren en kopia av denna handling.
   b) Advokater ska förete en handling, av vilken framgår att de är behöriga att uppträda inför domstol i en medlemsstat eller i en annan stat som är part i EES-avtalet, och en fullmakt från den part som de företräder, om parten är en privaträttslig juridisk person.
   c) Rådgivare ska förete en fullmakt från den part som de biträder.

2. Domstolens justitiesekreterare får vid behov utfärda ett intyg åt de personer som anges i artikel 44.1 a och b, vilket bekräftar att de har den ställning som avses i de bestämmelserna. Intygets giltighet ska vara begränsat till en bestämd tidsperiod och kan förlängas eller förkortas med hänsyn till förfarandets längd.

Artikel 45 Hävande av immunitet

1. Privilegier, immunitet och förmåner som anges i artikel 43 beviljas uteslutande till gagn för ett korrekt genomförande av förfarandet.

2. Domstolen får häva immuniteten, om den finner att detta inte hindrar att förfarandet genomförs korrekt.

Artikel 46 Avstängning

1. Om domstolen anser att ett ombuds, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, en rådgivares eller en advokats uppträdande gentemot domstolen är oförenligt med domstolens värdighet eller med kraven på god rättskipning, eller att ombudet, rådgivaren eller advokaten missbrukar sina befogenheter, ska domstolen underrätta den berörde om detta. Om domstolen underrättar de myndigheter under vars tillsyn den berörde står om detta, ska en kopia av skrivelsen till dessa myndigheter översändas till den berörde.

2. Av samma skäl får domstolen när som helst, efter att ha hört vederbörande samt generaladvokaten, genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat avstänga ett ombud, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, en rådgivare eller en advokat från förfarandet. Ett sådant beslut ska gälla omedelbart.

3. När ett ombud, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, en rådgivare eller en advokat har avstängts från förfarandet, ska detta uppskjutas för en tid som bestäms av ordföranden, så att parten i fråga ges möjlighet att utse ett annat ombud eller en annan rådgivare eller advokat.

4. Beslut enligt denna artikel får upphävas.

Artikel 47 Universitetslärare samt parter i nationella mål

1. Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas på de universitetslärare som enligt artikel 19 i stadgan har rätt att företräda part inför domstolen.

2. Bestämmelserna i detta kapitel ska även, i mål om förhandsavgörande, tillämpas på parterna i det nationella målet när dessa, enligt tillämpliga nationella processrättsliga regler, har rätt att föra talan vid domstol utan att biträdas av en advokat samt på dem som enligt nämnda regler är behöriga att företräda parterna.

Kapitel 2
Delgivning

Artikel 48 De sätt på vilka delgivning kan ske

1. Delgivning enligt stadgan och dessa rättegångsregler ska ombesörjas av justitiesekreteraren genom att en kopia av den handling som ska delges antingen skickas elektroniskt eller skickas med rekommenderad försändelse med mottagningsbevis eller överlämnas med bud till adressaten mot kvitto.

2. Domstolen ska genom beslut fastställa på vilka villkor inlagor kan delges elektroniskt. Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

3. När mottagaren har godtagit att delgivning sker elektroniskt enligt de villkor som domstolen fastställer, ska samtliga inlagor, samt domstolens domar och beslut, delges på detta sätt. I motsatt fall ska delgivning ske genom att en kopia av den handling som ska delges antingen skickas med rekommenderad försändelse med mottagningsbevis eller överlämnas med bud till adressaten mot kvitto på den av denne angivna delgivningsadressen eller, om mottagaren inte har angett en delgivningsadress, på dennes adress. Justitiesekreteraren ska upprätta och bestyrka kopior av handlingar som ska delges.

4. Om handlingen, av tekniska orsaker eller på grund av handlingens art eller omfattning, inte kan översändas elektroniskt, ska handlingen delges mottagaren på den av denne angivna delgivningsadressen eller, om mottagaren inte har angett en delgivningsadress, på dennes adress enligt det förfarande som föreskrivs i punkt 3. Mottagaren ska underrättas om detta genom något tekniskt eller elektroniskt kommunikationsmedel som domstolen och mottagaren har tillgång till. En rekommenderad försändelse anses i sådana fall ha överlämnats till mottagaren tio dagar efter det att försändelsen lämnades in på ett postkontor på den ort där domstolen har sitt säte, om det inte av mottagningsbeviset framgår att försändelsen mottogs en annan dag eller om mottagaren, inom tre veckor räknat från underrättelsen upplyser justitiesekreteraren om att denne inte mottagit försändelsen.

Kapitel 3
Frister

Artikel 49 Beräkning av frister

1. Frister rörande förfarandet som föreskrivs i fördragen, i stadgan och i dessa rättegångsregler ska beräknas enligt följande:

   a) Då en frist uttryckt i dagar, veckor, månader eller år ska räknas från den tidpunkt en händelse inträffar eller en handling företas, inräknas inte i fristen den dag under vilken händelsen inträffade eller handlingen företogs.
   b) En frist uttryckt i veckor, månader eller år löper ut vid utgången av den dag i fristens sista vecka, månad eller år som infaller på samma veckodag eller samma datum som den dag då händelsen eller handlingen från vilken fristen ska räknas inträffade eller företogs. Då en frist är uttryckt i månader eller år och den dag då fristen ska löpa ut inte förekommer i den sista månaden, ska fristen löpa ut vid utgången av den månadens sista dag.
   c) Då en frist är uttryckt i månader och dagar, ska hänsyn först tas till hela månader, därefter till dagar.
   d) Fristerna ska innefatta lördagar, söndagar och de lagstadgade helgdagar som avses i artikel 24.6 i dessa rättegångsregler.
   e) Frister ska löpa även under rättsferier.

2. Om fristen löper ut på en lördag, söndag eller lagstadgad helgdag, ska den förlängas till utgången av närmast följande arbetsdag.

Artikel 50 Talan mot en rättsakt som antagits av en institution

När fristen för att väcka talan mot en rättsakt som antagits av en institution börjar löpa från tidpunkten för rättsaktens offentliggörande, ska fristen enligt artikel 49.1 a räknas från utgången av den fjortonde dagen efter den dag då rättsakten offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 51 Förlängning av frister med hänsyn till avstånd

Fristerna rörande förfarandet ska förlängas med tio dagar med hänsyn till avstånd i samtliga fall.

Artikel 52 Bestämmande och förlängning av frister

1. De frister som domstolen bestämmer enligt dessa rättegångsregler får förlängas.

2. Domstolens ordförande och avdelningsordförandena får bemyndiga justitiesekreteraren att bestämma eller förlänga vissa av de frister som enligt dessa rättegångsregler ska bestämmas av dem.

Kapitel 4
Handläggningsformer

Artikel 53 Handläggningsformer

1. Förfarandet vid domstolen ska bestå av en skriftlig del och en muntlig del, såvida inte annat föreskrivs i särskilda bestämmelser i stadgan eller i dessa rättegångsregler.

2. Om det är uppenbart att domstolen saknar behörighet att pröva ett mål eller om det är uppenbart att en begäran eller en ansökan inte kan tas upp till prövning, får domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat, utan vidare handläggning.

3. Ordföranden får under särskilda omständigheter besluta att ett mål ska avgöras med förtur.

4. Ett mål kan vara föremål för skyndsam handläggning under de förutsättningar som anges i dessa rättegångsregler.

5. En begäran om förhandsavgörande får handläggas enligt ett förfarande för brådskande mål under de förutsättningar som anges i dessa rättegångsregler.

Artikel 54 Förening av mål

1. Mål av samma slag som rör samma sak får, när som helst, på grund av det samband som finns mellan dem, förenas vad gäller den skriftliga eller den muntliga delen av förfarandet eller den dom genom vilken målet avgörs slutligt.

2. Ordföranden beslutar om förening av mål, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, om målen redan har fördelats, och – med undantag för mål om förhandsavgörande – efter att ha hört parterna. Ordföranden får hänskjuta denna fråga att beslutas av domstolen.

3. Mål som har förenats får åter särskiljas under de förutsättningar som anges i punkt 2.

Artikel 55 Vilandeförklaring

1. Förfarandet får förklaras vilande

   a) genom särskilt uppsatt beslut av domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, i de fall som anges i artikel 54 tredje stycket i stadgan,

   b) i övriga fall genom beslut av ordföranden, efter att ha hört referenten och generaladvokaten samt – med undantag för mål om förhandsavgörande – parterna.

2. Förfarandet får återupptas genom särskilt uppsatt beslut eller beslut enligt samma ordning.

3. Beslut som avses i föregående punkter ska delges parterna eller de berörda som avses i artikel 23 i stadgan.

4. Vilandeförklaringen ska gälla från och med den dag som anges i beslutet eller, då datum saknas, från och med dagen för beslutet.

5. Under den tid som förfarandet är vilande, ska de frister som satts ut för parterna, eller de berörda som avses i artikel 23 i stadgan, inte fortsätta att löpa.

6. Om beslutet om vilandeförklaring inte anger den tid under vilken förfarandet ska vila, ska tiden löpa ut på den dag som anges i beslutet om återupptagande av förfarandet eller, om någon sådan dag inte anges, på dagen för beslutet.

7. De frister som avbrutits genom en vilandeförklaring ersätts – från dagen för återupptagandet av förfarandet – med nya frister som börjar löpa på dagen för återupptagandet.

Artikel 56 Uppskjutande av ett måls avgörande

Ordföranden får under särskilda omständigheter, på eget initiativ eller på begäran av en part samt efter att ha hört referenten, generaladvokaten och parterna, besluta att avgörandet av ett mål ska skjutas upp till ett senare tillfälle.

Kapitel 5
Den skriftliga delen av förfarandet

Artikel 57 Ingivande av inlagor

1. Originalexemplaret av varje inlaga ska vara egenhändigt undertecknat av ombudet, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, av partens advokat eller – beträffande yttranden som ges in i ett mål om förhandsavgörande – av parten i det nationella målet eller dennes företrädare, när detta är tillåtet enligt de nationella processrättsliga regler som är tillämpliga i nämnda mål.

2. Institutionerna ska, inom de frister som domstolen fastställer, dessutom tillhandahålla översättningar av varje inlaga till de andra språk som anges i artikel 1 i rådets förordning nr 1.

3. Till varje inlaga ska fogas de handlingar som åberopas i inlagan samt en förteckning över dessa.

4. Om en handling på grund av sitt omfång endast delvis fogas till inlagan, ska handlingen i dess helhet eller en fullständig kopia ges in till kansliet.

5. Alla inlagor ska vara daterade. Vid beräkningen av frister i förfarandet ska endast datum och klockslag för ingivande av originalet till kansliet gälla.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i punkterna 1–5 ska, vid bedömningen av om fristerna rörande förfarandet följts, det datum och det klockslag beaktas då en kopia av en undertecknad inlaga inklusive den förteckning över handlingar som avses i punkt 3 inkommer till domstolens kansli genom något tekniskt eller elektroniskt kommunikationsmedel som domstolen har tillgång till, förutsatt att det undertecknade originalet av inlagan jämte bilagor ges in till kansliet senast tio dagar därefter. Artikel 51 i dessa rättegångsregler ska inte tillämpas på den sistnämnda fristen.

7. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i punkterna 2–5 ska domstolen genom beslut fastställa på vilka villkor en inlaga som getts in till kansliet elektroniskt kan anses utgöra originalet av inlagan. Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 58 Inlagornas längd

Domstolen får, såvida inte annat föreskrivs i särskilda bestämmelser i dessa rättegångsregler, genom beslut fastställa den högsta tillåtna längden på inlagor och yttranden som ges in till den. Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Kapitel 6
Den förberedande rapporten och hänskjutande av mål till de dömande sammansättningarna

Artikel 59 Den förberedande rapporten

1. Efter det att den skriftliga delen av förfarandet har avslutats, ska ordföranden bestämma det datum när referenten ska föredra den förberedande rapporten för domstolens administrativa plenum.

2. Den förberedande rapporten ska innehålla förslag om huruvida målet kräver att det vidtas särskilda processledningsåtgärder, åtgärder för bevisupptagning eller, i förekommande fall, att det begärs klarlägganden från den hänskjutande domstolen samt förslag om vilken dömande sammansättning som lämpligen bör tilldelas målet. Den förberedande rapporten ska även innehålla referentens förslag i frågan om domstolen eventuellt ska besluta att inte hålla muntlig förhandling och i frågan om domstolen eventuellt ska avgöra målet utan förslag till avgörande från generaladvokaten enligt artikel 20 femte stycket i stadgan.

3. Domstolen ska, efter att ha hört generaladvokaten, besluta om de åtgärder som referentens förslag föranleder.

Artikel 60 Hänskjutande av mål till de dömande sammansättningarna

1. Domstolen ska hänskjuta anhängiggjorda mål till avdelningarna med fem eller tre domare, såvida det inte med hänsyn till målets svårighetsgrad, betydelse eller särskilda omständigheter i övrigt krävs att det hänskjuts till stora avdelningen, eller såvida en medlemsstat eller en unionsinstitution som deltar i förfarandet inte enligt artikel 16 tredje stycket i stadgan har begärt att målet ska hänskjutas till stora avdelningen.

2. Domstolen ska sammanträda i plenum när den prövar en fråga enligt de bestämmelser som anges i artikel 16 fjärde stycket i stadgan. Domstolen får besluta att ett mål ska avgöras av domstolen i plenum när den, enligt artikel 16 femte stycket i stadgan, bedömer att målet har särskilt stor betydelse.

3. Den dömande sammansättning till vilken ett mål har hänskjutits får när som helst under målets handläggning begära att domstolen hänskjuter det till en större dömande sammansättning.

4. Om den muntliga delen av förfarandet ska inledas utan bevisupptagning, ska ordföranden för den dömande sammansättningen bestämma datum för när den delen av förfarandet ska inledas.

Kapitel 7
Processledning och bevisupptagning

Avsnitt 1. Processledning

Artikel 61 Processledning som beslutas av domstolen

1. Domstolen får, utöver de åtgärder som får beslutas med stöd av artikel 24 i stadgan, uppmana parterna eller de berörda som avses i artikel 23 i stadgan att besvara frågor, antingen skriftligen inom en av domstolen bestämd frist eller vid den muntliga förhandlingen. Skriftliga svar ska tillställas övriga parter eller berörda som avses i artikel 23 i stadgan.

2. När det hålls en muntlig förhandling, ska domstolen om möjligt uppmana deltagarna i förhandlingen att inrikta sina framställningar på en eller flera bestämda frågor.

Artikel 62 Processledning som beslutas av referenten eller generaladvokaten

1. Referenten eller generaladvokaten får begära att parterna eller de berörda som avses i artikel 23 i stadgan inom en bestämd frist ska inkomma med de upplysningar om de faktiska omständigheterna, de handlingar eller de övriga uppgifter som referenten eller generaladvokaten anser vara relevanta. Övriga parter eller berörda som avses i artikel 23 i stadgan ska tillställas inkomna svar och handlingar.

2. Referenten eller generaladvokaten får även ställa frågor till parterna eller de berörda som avses i artikel 23 i stadgan med avsikt att svar ska lämnas vid den muntliga förhandlingen.

Avsnitt 2. Bevisupptagning

Artikel 63 Beslut om bevisupptagning

1. Domstolen i administrativt plenum ska besluta om det finns anledning att genomföra bevisupptagning.

2. Om målet redan har hänskjutits till en dömande sammansättning, ska beslut om bevisupptagning fattas av denna.

Artikel 64 Bestämmande av åtgärder för bevisupptagning

1. Domstolen ska i särskilt uppsatt beslut, efter att ha hört generaladvokaten, bestämma de åtgärder för bevisupptagning som den anser vara lämpliga och i beslutet ange vad som ska bevisas.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 24 och 25 i stadgan får åtgärder för bevisupptagning innefatta följande:

   a) Parternas personliga inställelse.
   b) Begäran om upplysningar eller företeende av handlingar.
   c) Hörande av vittnen.
   d) Inhämtande av sakkunnigutlåtande.
   e) Syn på stället.

3. Möjligheterna att åberopa motbevisning och att göra tillägg till bevisuppgiften kvarstår.

Artikel 65 Deltagande vid åtgärder för bevisupptagning

1. Om den dömande sammansättningen inte själv genomför bevisupptagningen, ska den uppdra åt referenten att genomföra den.

2. Generaladvokaten ska delta i bevisupptagningen.

3. Parterna får närvara vid bevisupptagningen.

Artikel 66 Vittnesbevisning

1. Domstolen får, på eget initiativ eller på begäran av part och efter att ha hört generaladvokaten, genom särskilt uppsatt beslut, besluta att vissa omständigheter ska styrkas med vittnesförhör.

2. En begäran om hörande av ett vittne, som framställs av en part, ska i detalj ange de faktiska omständigheter som vittnet ska höras om samt skälen till hörandet.

3. Domstolen ska pröva en begäran som avses i föregående punkt genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat. Om begäran bifalls, ska domstolen i beslutet ange de omständigheter som ska bevisas och ange de vittnen som ska höras om respektive omständighet.

4. Vittnen ska kallas av domstolen, i förekommande fall efter det att det belopp som avses i artikel 73.1 har nedsatts.

Artikel 67 Hörande av vittnen

1. Sedan vittnets identitet kontrollerats, ska ordföranden upplysa vittnet om att han eller hon ska bekräfta riktigheten i sitt vittnesmål enligt bestämmelserna i dessa rättegångsregler.

2. Vittnet ska avge sitt vittnesmål inför domstolen och parterna ska kallas till hörandet. Efter det att vittnesmålet har avgetts, får ordföranden, på begäran av part eller på eget initiativ, ställa frågor till vittnet.

3. Samma rätt tillkommer de övriga domarna samt generaladvokaten.

4. Med tillåtelse av domstolens ordförande får parternas företrädare ställa frågor till vittnet.

Artikel 68 Vittnesed

1. Vittnet ska, efter det att vittnesmålet har avgetts, avlägga följande ed:

   ”Jag lovar och försäkrar att jag har sagt sanningen, hela sanningen och ingenting annat än sanningen.”

2. Domstolen får, efter att ha hört parterna, befria ett vittne från skyldigheten att avlägga ed.

Artikel 69 Vite

1. Vittnen som har kallats i vederbörlig ordning är skyldiga att rätta sig efter kallelsen och infinna sig till sammanträdet.

2. När ett vittne som har kallats i vederbörlig ordning utan giltig anledning underlåter att infinna sig, får domstolen besluta att vittnet ska betala vite om högst 5 000 euro och, genom särskilt uppsatt beslut, besluta att vittnet ska kallas på nytt och att han eller hon ska stå för kostnaderna för den nya kallelsen.

3. Domstolen får besluta om samma påföljd för ett vittne som utan giltig anledning vägrar att avge vittnesmål eller avlägga ed.

Artikel 70 Sakkunnigutlåtande

1. Domstolen får, genom särskilt uppsatt beslut, besluta att ett sakkunnigutlåtande ska inhämtas. I ett sådant beslut ska en sakkunnig förordnas, hans eller hennes uppdrag tydligt anges och fristen för att avge utlåtande bestämmas.

2. Efter det att utlåtandet har avgetts och det har delgetts parterna, får domstolen, genom särskilt uppsatt beslut, besluta om att ett hörande av den sakkunnige ska äga rum, till vilket parterna ska kallas. Ordföranden får på eget initiativ, eller på begäran av part, ställa frågor till den sakkunnige.

3. Övriga domare samt generaladvokaten får också ställa frågor till den sakkunnige.

4. Med tillåtelse av ordföranden får parternas företrädare ställa frågor till den sakkunnige.

Artikel 71 Ed av sakkunnig

1. Den sakkunnige ska, efter att ha avgett sitt utlåtande, avlägga följande ed:

   ”Jag lovar och försäkrar att jag har fullgjort mitt uppdrag samvetsgrant och opartiskt.”

2. Domstolen får, efter att ha hört parterna, befria en sakkunnig från skyldigheten att avlägga ed.

Artikel 72 Invändning mot ett vittne eller en sakkunnig

1. Om en part motsätter sig att ett vittne eller en sakkunnig hörs med åberopande av att han eller hon saknar kompetens eller är olämplig eller av annan orsak inte bör höras som vittne eller sakkunnig, eller om ett vittne eller en sakkunnig vägrar att avge vittnesmål eller avlägga ed, ska frågan avgöras av domstolen.

2. En invändning mot ett vittne eller en sakkunnig ska framställas inom två veckor från delgivning av det särskilt uppsatta beslut i vilket vittnet kallas eller den sakkunnige förordnas, genom en handling som innehåller uppgift om grunderna för invändningen samt bevisuppgift.

Artikel 73 Kostnader för vittnen och sakkunniga

1. Domstolen får, när den beslutar om hörande av vittnen eller om inhämtande av ett sakkunnigutlåtande, begära att parterna eller en av dem nedsätter ett belopp som garanterar betalningen av kostnaderna för vittnen eller sakkunniga.

2. Vittnen och sakkunniga har rätt till ersättning för utgifter för resor och uppehälle. Ett förskott för att täcka dessa utgifter får betalas ur domstolens kassa.

3. Vittnen har rätt till ersättning för förlorad inkomst och sakkunniga till arvode för sina tjänster. Ersättning eller arvode ska betalas ur domstolens kassa, sedan vittnet eller den sakkunnige fullgjort sin skyldighet eller utfört sitt uppdrag.

Artikel 74 Protokoll från sammanträden för bevisupptagning

1. Justitiesekreteraren ska föra protokoll över varje sammanträde för bevisupptagning. Detta protokoll ska undertecknas av ordföranden och justitiesekreteraren och ska äga vitsord.

2. Protokoll från sammanträden för hörande av vittnen eller sakkunniga ska undertecknas av ordföranden, eller den referent åt vilken det uppdragits att genomföra hörandet, och av justitiesekreteraren. Före dessa personers undertecknande ska vittnet eller den sakkunnige ha getts tillfälle att kontrollera innehållet i protokollet och skriva under det.

3. Protokollet ska delges parterna.

Artikel 75 Inledande av den muntliga delen av förfarandet efter bevisupptagning

1. Om inte domstolen beslutar att ge parterna en frist för att inkomma med skriftliga yttranden, ska ordföranden, sedan bevisupptagningen avslutats, bestämma datum för inledande av den muntliga delen av förfarandet.

2. Om en frist för att inkomma med skriftliga yttranden har fastställts, ska ordföranden bestämma datumet för inledande av den muntliga delen av förfarandet till den dag då den fristen löper ut.

Kapitel 8
Den muntliga delen av förfarandet

Artikel 76 Den muntliga förhandlingen

1. En eventuell motiverad begäran om muntlig förhandling ska göras inom tre veckor, räknat från det att parterna eller berörda som avses i artikel 23 i stadgan delgetts underrättelsen om att den skriftliga delen av förfarandet är avslutad. Denna frist får förlängas av ordföranden.

2. Domstolen får, på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten, besluta att inte hålla någon muntlig förhandling, om den anser att den – mot bakgrund av de inlagor och yttranden som har getts in under den skriftliga delen av förfarandet – har tillräckligt underlag för att avgöra målet.

3. Vad som föreskrivs i föregående punkt ska inte gälla om en berörd som avses i artikel 23 i stadgan, som inte har deltagit i den skriftliga delen av förfarandet, har gjort en motiverad begäran om muntlig förhandling.

Artikel 77 Gemensam muntlig förhandling

Om det – på grund av att det finns likheter mellan flera mål av samma slag – är möjligt att hålla en muntlig förhandling som är gemensam för dessa mål, får domstolen besluta att en sådan förhandling ska hållas.

Artikel 78 Deltagande i en muntlig förhandling genom videokonferens

1. Om en företrädare för en part eller för en berörd som avses i artikel 23 i stadgan på grund av hälsoskäl, säkerhetsskäl eller andra befogade skäl är förhindrad att fysiskt delta i en muntlig förhandling, kan företrädaren ges tillåtelse att delta i förhandlingen genom videokonferens. Denna regel ska även tillämpas på parterna i det nationella målet när dessa, enligt tillämpliga nationella processrättsliga regler, har rätt att föra talan vid domstol utan att biträdas av en advokat.

2. Begäran om att få delta i en förhandling genom videokonferens ska framställas i separat handling, så snart förhindret att delta i förhandlingen är känt. Förhindrets beskaffenhet ska noga anges i begäran.

3. Ordföranden ska så snart som möjligt ta ställning till begäran.

4. Videokonferens får inte användas om domstolen i enlighet med artikel 79 i dessa rättegångsregler har beslutat om stängda dörrar.

5. De tekniska villkor som ska vara uppfyllda för att delta i förhandlingar genom videokonferens ska anges i de med stöd av artikel 208 i dessa rättegångsregler antagna praktiska anvisningarna till parterna.

Artikel 79 Stängda dörrar

1. Domstolen får besluta om stängda dörrar, särskilt om det föreligger synnerliga skäl hänförliga till medlemsstaternas säkerhet eller skyddet av underåriga barn.

2. Ett beslut om stängda dörrar medför att vad som förevarit vid förhandlingen inte får uppenbaras.

Artikel 80 Genomförande av den muntliga förhandlingen

1. Den muntliga förhandlingen ska förklaras öppnad och ledas av ordföranden, som ansvarar för ordningen.

2. Ledamöterna i den dömande sammansättningen och generaladvokaten får under den muntliga förhandlingen ställa frågor till ombud, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, till parternas rådgivare eller advokater och, i de fall som avses i artikel 47.2 i dessa rättegångsregler, till parterna i det nationella målet och deras företrädare.

Artikel 80a Webbsändningar av sammanträden och muntliga förhandlingar

1. Sammanträden och muntliga förhandlingar vid domstolen får bli föremål för webbsändningar. Avkunnande av domar och föredragning av förslag till avgörande ska direktsändas. Muntliga anföranden som hålls av parter eller berörda som avses i artikel 23 i stadgan i ett mål som har hänskjutits till domstolen i plenum, stora avdelningen eller, i undantagsfall när detta är motiverat med hänsyn till målets betydelse, en avdelning som sammanträder med fem domare, ska sändas i efterhand.

2. Om domstolen avser att anordna en webbsändning av en muntlig förhandling, ska de berörda som avses i artikel 23 i stadgan underrättas om detta av kansliet i samband med kallelsen till förhandlingen.

3. Parter eller berörda som avses i artikel 23 i stadgan ska, om de anser att det inte bör ske en webbsändning av den muntliga förhandling som de har kallats till, så snart som möjligt underrätta domstolen om detta och utförligt ange de omständigheter som motiverar att en webbsändning inte ska ske.

4. Ordföranden ska pröva en sådan begäran så snart som möjligt, efter att ha hört referenten och generaladvokaten.

5. Videoinspelningar från muntliga förhandlingar som har blivit föremål för webbsändning ska finnas tillgängliga på Europeiska unionens domstols webbplats under högst en månad efter det att den muntliga förhandlingen har avslutats.

6. Parter eller berörda som avses i artikel 23 i stadgan ska, om de anser att videoinspelningen av en muntlig förhandling som de har deltagit i bör tas bort från den ovannämnda webbplatsen, så snart som möjligt underrätta domstolen om detta och ange de omständigheter som motiverar att inspelningen ska tas bort.

7. Ordföranden ska omgående pröva en sådan begäran, efter att ha hört referenten och generaladvokaten.

8. Domstolen ska genom beslut fastställa regler och anvisningar för genomförandet av webbsändningar av sammanträden och förhandlingar. Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 81 Avslutande av den muntliga förhandlingen

Ordföranden ska förklara den muntliga förhandlingen avslutad, efter det att parterna eller de berörda som avses i artikel 23 i stadgan har utvecklat sin talan.

Artikel 82 Föredragning av generaladvokatens förslag till avgörande

1. När en muntlig förhandling äger rum, ska generaladvokaten föredra sitt förslag till avgörande efter det att förhandlingen avslutats, på den dag som han eller hon meddelar.

2. Om någon muntlig förhandling inte äger rum, ska generaladvokaten föredra sitt förslag till avgörande den dag som han eller hon meddelar.

3. Ordföranden ska förklara den muntliga delen av förfarandet avslutad, efter det att generaladvokaten har föredragit sitt förslag till avgörande.

Artikel 83 Inledande eller återupptagande av den muntliga delen av förfarandet

Domstolen får, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst besluta att den muntliga delen av förfarandet ska inledas eller, genom särskilt uppsatt beslut, besluta att denna del av förfarandet ska återupptas, bland annat om domstolen anser att den inte har tillräcklig kännedom om omständigheterna i målet, eller om en part, efter det att den muntliga delen har förklarats avslutad, har lagt fram en ny omständighet som kan ha ett avgörande inflytande på målets utgång, eller om målet ska avgöras på grundval av ett argument som inte har avhandlats mellan parterna eller de berörda som avses i artikel 23 i stadgan.

Artikel 84 Protokoll över den muntliga förhandlingen

1. Justitiesekreteraren ska föra protokoll över varje muntlig förhandling. Detta protokoll ska undertecknas av ordföranden och justitiesekreteraren och ska äga vitsord.

2. Parterna och de berörda som avses i artikel 23 i stadgan får ta del av protokollet på kansliet och erhålla kopior.

Artikel 85 Tillgång till ljudupptagningar av muntliga förhandlingar

Ordföranden får, på vederbörligen motiverad begäran, tillåta en part eller en berörd som avses i artikel 23 i stadgan, vilken har deltagit i den skriftliga eller muntliga delen av förfarandet, att i domstolens lokaler lyssna på ljudupptagningen av yttrandena från den muntliga förhandlingen på det språk på vilket yttrandet gjordes.

Kapitel 9
Domar och särskilt uppsatta beslut

Artikel 86 Datum för domens avkunnande

Parterna och de berörda som avses i artikel 23 i stadgan ska underrättas om datum för domens avkunnande.

Artikel 87 Vad domen ska innehålla

Domen ska innehålla följande:

a) Uppgift om att den är meddelad av domstolen.
b) Uppgift om den dömande sammansättningen.
c) Datum för dess avkunnande.
d) Namnen på ordföranden och de domare som har deltagit i överläggningen, med angivande av vem som har varit referent.
e) Generaladvokatens namn.
f) Justitiesekreterarens namn.
g) Uppgift om parterna, eller om sådana berörda som avses i artikel 23 i stadgan och som har deltagit i förfarandet.
h) Namnen på parternas företrädare.
i) Parternas yrkanden (i mål om direkt talan och om överklagande).
j) Datum för den muntliga förhandlingen, i förekommande fall.
k) Uppgift om att generaladvokaten har hörts och, i förekommande fall, datum för förslaget till avgörande.
l) En sammanfattning av de faktiska omständigheterna.
m) Domskälen.
n) Domslutet, innefattande, i förekommande fall, beslut om rättegångskostnader.

Artikel 88 Avkunnande och delgivning

1. Domen ska avkunnas vid offentligt sammanträde.

2. Domen i original ska undertecknas av ordföranden och de domare som deltagit i överläggningen samt justitiesekreteraren. Om domen i original inte längre kan undertecknas av en domare som deltagit i överläggningen, antingen på grund av domarens hälsotillstånd eller bortgång, eller på grund av att domaren lämnat sin tjänst eller förordnandet löpt ut, intygar ordföranden att domaren deltagit i överläggningen.

3. Den undertecknade domen i original ska förses med sigill och överlämnas i kansliets förvar. Parterna och, i förekommande fall, den hänskjutande domstolen samt de berörda som avses i artikel 23 i stadgan och tribunalen ska delges bestyrkta kopior av domen.

Artikel 89 Vad ett särskilt uppsatt beslut ska innehålla

1. 1. Ett särskilt uppsatt beslut ska innehålla följande:

   a) Uppgift om att det är meddelat av domstolen.
   b) Uppgift om den dömande sammansättningen.
   c) Datum för antagande.
   d) Uppgift om den rättsliga grunden för beslutet.
   e) Namnen på ordföranden och, i förekommande fall, de domare som har deltagit i överläggningen, med angivande av vem som har varit referent.
   f) Generaladvokatens namn.
   g) Justitiesekreterarens namn.
   h) Uppgift om parterna, eller om sådana berörda som avses i artikel 23 i stadgan och som har deltagit i förfarandet.
   i) Namnen på parternas företrädare.
   j) Uppgift om att generaladvokaten har hörts.
   k) Slutet, innefattande, i förekommande fall, beslut om rättegångskostnader.

2. När det i dessa rättegångsregler föreskrivs att ett särskilt uppsatt beslut ska vara motiverat, ska beslutet dessutom innehålla följande:

   a) Parternas yrkanden (i mål om direkt talan och om överklagande).
   b) En sammanfattning av de faktiska omständigheterna.
   c) Skälen.

Artikel 90 Undertecknande och delgivning

Det särskilt uppsatta beslutet i original ska, sedan det undertecknats av ordföranden och justitiesekreteraren, förses med sigill och överlämnas i kansliets förvar. Parterna och, i förekommande fall, den hänskjutande domstolen samt de berörda som avses i artikel 23 i stadgan och tribunalen ska delges bestyrkta kopior av beslutet.

Artikel 91 Den dag från vilken domar och särskilt uppsatta beslut ska gälla

1. En dom ska gälla från och med den dag då den avkunnas.
2. Ett särskilt uppsatt beslut ska gälla från och med den dag då det delges.

Artikel 92 Offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning

Ett meddelande som innehåller datumet och domslutet respektive slutet, för domar och särskilt uppsatta beslut genom vilka målet avgörs slutligt, ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Avdelning III
Begäran om förhandsavgörande

Kapitel 1
Allmänna bestämmelser

Artikel 93 Tillämpningsområde

Förfarandet ska regleras av bestämmelserna i denna avdelning i följande fall:

a) De fall som avses i artikel 23 i stadgan.
b) När det i avtal som unionen eller medlemsstaterna är parter i föreskrivs att hänskjutande till domstolen ska göras.

Artikel 93a Preliminär genomgång av begäran om förhandsavgörande

1. När en begäran om förhandsavgörande kommer in till domstolen, ska kansliet genast överlämna denna begäran till ordföranden, vice ordföranden och förste generaladvokaten.

2. Om ordföranden, efter att ha gått igenom begäran om förhandsavgörande och hört vice ordföranden och förste generaladvokaten, anser att begäran uteslutande avser ett eller flera av de särskilda områden som avses i artikel 50b första stycket i stadgan, ska han eller hon underrätta kansliet om detta, som genast ska överlämna begäran till tribunalens kansli. Den fortsatta handläggningen av begäran om förhandsavgörande ska därefter ske vid tribunalen i enlighet med bestämmelserna i dess rättegångsregler.

3. Om ordföranden, efter att ha gått igenom begäran om förhandsavgörande och hört vice ordföranden och förste generaladvokaten, anser att begäran, trots att den avser ett eller flera av de särskilda områden som avses i artikel 50b första stycket i stadgan även avser andra områden eller aktualiserar självständiga frågor om tolkningen av primärrätten, folkrätten, allmänna principer i unionsrätten eller Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i den mening som avses i artikel 50b andra stycket i stadgan, ska han eller hon omgående hänskjuta begäran till domstolen. Om domstolen anser att begäran om förhandsavgörande uteslutande avser ett eller flera av de särskilda områden som avses i artikel 50b första stycket i stadgan, ska domstolens kansli genast överlämna begäran till tribunalens kansli och den fortsatta handläggningen av den ska därefter ske vid tribunalen i enlighet med bestämmelserna i dess rättegångsregler. I motsatt fall ska den fortsatta handläggningen av begäran ske vid domstolen i enlighet med bestämmelserna i dessa rättegångsregler.

4. När en begäran om förhandsavgörande överlämnas till tribunalens kansli i enlighet med punkterna 2 eller 3, ska tribunalens kansli underrätta den hänskjutande domstolen om detta.

Artikel 94 Innehållet i begäran om förhandsavgörande

Förutom de frågor som hänskjuts till domstolen för förhandsavgörande ska begäran om förhandsavgörande innehålla följande:

a) Saken och en sammanfattning av de relevanta omständigheterna, såsom dessa har utretts av den hänskjutande domstolen eller, i vart fall, en redogörelse för de faktauppgifter som ligger till grund för frågorna.

b) Lydelsen av de nationella bestämmelser som kan vara tillämpliga och, i förekommande fall, relevant nationell rättspraxis.

c) En redogörelse för de skäl som fått den hänskjutande domstolen att undra över tolkningen eller giltigheten av de aktuella unionsrättsliga bestämmelserna, och för det samband som den hänskjutande domstolen har funnit föreligga mellan de unionsrättsliga bestämmelserna och den nationella lagstiftning som är tillämplig i det nationella målet.

Artikel 95 Anonymisering och utelämnande av personuppgifter

1. Om den hänskjutande domstolen har anonymiserat begäran om förhandsavgörande eller har beslutat att utelämna uppgifter som rör fysiska personer eller enheter som berörs av det nationella målet, ska domstolen se till att samma anonymisering eller utelämnande av uppgifter gäller i det mål som är anhängigt vid den. Detta gäller oberoende av om de berörda personerna eller enheterna är parter i det nationella målet eller utomstående.

2. Domstolen får dessutom, på begäran av den hänskjutande domstolen eller en part i det nationella målet eller på eget initiativ, anonymisera begäran om förhandsavgörande eller besluta att utelämna personuppgifter som rör en eller flera fysiska personer som berörs av det nationella målet. Detta gäller oberoende av om de berörda personerna eller enheterna är parter i det nationella målet eller utomstående.

Artikel 96 Deltagande i förfarandet

1. Rätt att inkomma med inlagor eller skriftliga yttranden till domstolen tillkommer enligt artikel 23 i stadgan följande:

   a) Parterna i det nationella målet.
   b) Medlemsstaterna.
   c) Europeiska kommissionen.
   d) Europaparlamentet, rådet och Europeiska centralbanken, om de anser sig ha ett särskilt intresse av de frågor som aktualiseras genom begäran om förhandsavgörande.
   e) Den institution som har antagit den rättsakt vars giltighet eller tolkning är omtvistad.
   f) Andra stater än medlemsstaterna som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, samt Eftas övervakningsmyndighet, om en tolknings- eller giltighetsfråga som avser något av avtalets tillämpningsområden har hänskjutits till domstolen för förhandsavgörande.
   g) Tredjeländer som är parter i ett avtal som avser ett bestämt område och som har ingåtts av rådet, om detta föreskrivs i avtalet och om en domstol i en medlemsstat har hänskjutit en fråga rörande avtalets tillämpningsområde till domstolen för förhandsavgörande.

2. Deltagande i den skriftliga delen av förfarandet utgör inte en förutsättning för deltagande i den muntliga delen av f8ngen framställs till kansliet efter utgången av den nämnda fristen, ska den publicerade inlagan eller det publicerade yttrandet tas bort från webbplatsen.

Artikel 97 Parter i det nationella målet

1. Parter i det nationella målet är de parter som har angetts som sådana av den hänskjutande domstolen enligt nationella processrättsliga regler.

2. När den hänskjutande domstolen upplyser domstolen om att en ny part har inträtt i det nationella målet och förfarandet vid domstolen redan pågår, måste den nya parten godta förfarandet såsom det föreligger när denna upplysning ges. Den nya parten ska tillställas samtliga inlagor som redan har delgetts de berörda som avses i artikel 23 i stadgan.

3. Domstolen ska, i fråga om företrädare för parterna i det nationella målet och i fråga om parternas inställelse, beakta de processrättsliga regler som gäller vid den hänskjutande domstolen. Om det råder tvivel om huruvida det är möjligt för en person att företräda en part i det nationella målet, eller för en sådan part att föra talan utan ombud, får domstolen inhämta upplysningar från den hänskjutande domstolen om de tillämpliga nationella processrättsliga reglerna.

Artikel 98 Översättning och delgivning av begäran om förhandsavgörande

1. En begäran om förhandsavgörande enligt denna avdelning ska, med bifogande av en översättning till det officiella språket i respektive stat, delges medlemsstaterna i sin ursprungliga lydelse. Om det är lämpligt på grund av längden på begäran, ska översättningen ersättas med en översättning till det officiella språket i respektive stat av en sammanfattning av begäran, vilken ska ligga till grund för statens ställningstagande. I sammanfattningen ska frågan eller frågorna i begäran om förhandsavgörande återges i sin helhet. Sammanfattningen ska – i den mån dessa uppgifter förekommer i begäran om förhandsavgörande – särskilt innehålla uppgift om saken i det nationella målet, parternas huvudargument, en kortfattad redogörelse för skälen till att frågan eller frågorna hänskjutits samt den rättspraxis och de unionsrättsliga och nationella bestämmelser som åberopas.

2. I de fall som anges i artikel 23 tredje stycket i stadgan ska begäran om förhandsavgörande i sin ursprungliga lydelse delges de stater som är parter i EES-avtalet men inte är medlemsstater samt Eftas övervakningsmyndighet, varvid en översättning av begäran, eller i förekommande fall av en sammanfattning till något av de språk som anges i artikel 36 – att väljas av mottagaren –, ska bifogas.

3. När ett tredjeland har rätt att delta i ett mål om förhandsavgörande enligt artikel 23 fjärde stycket i stadgan, ska begäran om förhandsavgörande i sin ursprungliga lydelse delges detta land, varvid en översättning av begäran, eller i förekommande fall av en sammanfattning till något av de språk som anges i artikel 36 – att väljas av mottagaren –, ska bifogas.

Artikel 99 Svar genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat

Om en fråga i en begäran om förhandsavgörande är identisk med en fråga som domstolen redan har avgjort, om svaret på en sådan fråga klart kan utläsas av rättspraxis eller om svaret på frågan inte lämnar utrymme för rimligt tvivel, får domstolen, på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten, när som helst avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat.

Artikel 100 Återkallelse av begäran om förhandsavgörande

1. En begäran om förhandsavgörande är anhängig vid domstolen intill dess att den hänskjutande domstolen har återkallat sin begäran. Återkallandet av en begäran kan beaktas fram till dess att de berörda som avses i artikel 23 i stadgan delges underrättelse om datum för domens avkunnande.

2. Domstolen får dock när som helst konstatera att förutsättningarna för dess behörighet inte längre är uppfyllda.

Artikel 101 Begäran om klarlägganden

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder för processledning och bevisupptagning som föreskrivs i dessa rättegångsregler, får domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, begära klarlägganden från den hänskjutande domstolen inom den frist som domstolen bestämmer.

2. Den hänskjutande domstolens svar på denna begäran ska delges de berörda som avses i artikel 23 i stadgan.

Artikel 102 Rättegångskostnader i mål om förhandsavgörande

Det ankommer på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna i mål om förhandsavgörande.

Artikel 103 Rättelse av domar och särskilt uppsatta beslut

1. Skriv- eller räknefel eller uppenbara oriktigheter i domar och särskilt uppsatta beslut får rättas av domstolen på eget initiativ, eller på ansökan av en berörd som avses i artikel 23 i stadgan, inom två veckor från avkunnandet av domen eller delgivningen av beslutet.

2. Domstolen avgör frågan, efter att ha hört generaladvokaten.

3. Det särskilt uppsatta rättelsebeslutet ska i original fogas till det rättade avgörandet i original. En anteckning om beslutet ska göras i marginalen till det rättade avgörandet i original.

Artikel 104 Tolkning av avgöranden i mål om förhandsavgörande

1. Artikel 158 i dessa rättegångsregler om tolkning av domar och särskilt uppsatta beslut ska inte tillämpas på avgöranden i mål om förhandsavgörande.

2. Det ankommer på de nationella domstolarna att bedöma huruvida ett avgörande i ett mål om förhandsavgörande innebär tillräckliga klarlägganden eller huruvida det är nödvändigt att på nytt vända sig till domstolen.

Kapitel 2
Skyndsam handläggning av mål om förhandsavgörande

Artikel 105 Skyndsam handläggning

1. På ansökan av den hänskjutande domstolen eller i undantagsfall på eget initiativ, får domstolens ordförande, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, besluta att ett mål om förhandsavgörande ska handläggas skyndsamt med avvikelse från vad som gäller enligt dessa rättegångsregler, när målet är av sådan beskaffenhet att det måste avgöras utan dröjsmål.

2. Om målet ska handläggas skyndsamt ska ordföranden omedelbart bestämma datum för den muntliga förhandlingen, och de berörda som avses i artikel 23 i stadgan ska underrättas härom i samband med delgivningen av begäran om förhandsavgörande.

3. De berörda som avses i föregående punkt får ge in inlagor eller skriftliga yttranden inom en frist som bestäms av ordföranden och som inte får vara kortare än femton dagar. Ordföranden får uppmana de berörda att begränsa sina inlagor eller skriftliga yttranden till de huvudsakliga rättsfrågorna i begäran om förhandsavgörande.

4. Eventuella inlagor och skriftliga yttranden ska tillställas samtliga berörda som avses i artikel 23 i stadgan före den muntliga förhandlingen.

5. Domstolen ska avgöra målet efter att ha hört generaladvokaten.

Artikel 106 Översändande av inlagor och skriftliga yttranden

1. De inlagor och skriftliga yttranden som avses i föregående artikel ska anses ingivna när en kopia av en undertecknad inlaga eller ett undertecknat skriftligt yttrande och de handlingar som åberopas inklusive en sådan förteckning över handlingar som avses i artikel 57.3 har översänts till domstolens kansli genom något tekniskt eller elektroniskt kommunikationsmedel som domstolen har tillgång till. Originalet av inlagan eller det skriftliga yttrandet och de bilagor som avses ovan ska ges in till domstolens kansli omgående.

2. Delgivning och tillställande av inlagor och skriftliga yttranden enligt föregående artikel ska ske elektroniskt, enligt de villkor som domstolen fastställer, när mottagaren har godtagit att delgivning sker på detta sätt. I motsatt fall ska delgivning och underrättelse enligt föregående artikel ske genom att en kopia av handlingen översänds genom något tekniskt eller elektroniskt kommunikationsmedel som domstolen och mottagaren har tillgång till.

Kapitel 3
Förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande

Artikel 107 Tillämpningsområde för förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande

1. En begäran om förhandsavgörande i vilken en eller flera frågor ställs som rör de områden som avses i avdelning V i tredje delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt får, på ansökan av den hänskjutande domstolen eller undantagsvis på domstolens eget initiativ, handläggas enligt ett förfarande för brådskande mål som avviker från bestämmelserna i dessa rättegångsregler.

2. Den hänskjutande domstolen ska redogöra för de rättsliga och faktiska omständigheter som visar målets brådskande art och som motiverar en tillämpning av detta undantagsförfarande samt om möjligt ange hur den anser att de ställda frågorna ska besvaras.

3. Om den hänskjutande domstolen inte har inkommit med en ansökan om tillämpning av förfarandet för brådskande mål får domstolens ordförande, om det vid ett första påseende förefaller nödvändigt att tillämpa detta förfarande, begära att den avdelning som avses i artikel 108 ska pröva huruvida begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt nämnda förfarande.

Artikel 108 Beslut om tillämpning av förfarandet för brådskande mål

1. Beslutet att handlägga en begäran om förhandsavgörande enligt förfarandet för brådskande mål ska fattas av den utsedda avdelningen, på förslag av referenten och efter att generaladvokaten har hörts. Avdelningens sammansättning fastställs, enligt artikel 28.2, den dag då målet tilldelas referenten, om den hänskjutande domstolen har ansökt om att förfarandet för brådskande mål ska tillämpas eller, om frågan om tillämpning av förfarandet prövas på begäran av domstolens ordförande, den dag då begäran görs.

2. Den utsedda avdelningen får, om målet har samband med ett anhängigt mål vid domstolen som har tilldelats en referent som inte ingår i den utsedda avdelningen, föreslå domstolens ordförande att målet i stället ska tilldelas den referenten. Om målet tilldelas den referenten ska den avdelning med fem domare som han eller hon ingår i fylla funktionen som utsedd avdelning med avseende på handläggningen av det målet. Artikel 29.1 ska tillämpas.

Artikel 109 Den skriftliga delen av förfarandet för brådskande mål

1. När den hänskjutande domstolen har ansökt om att en begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål, eller när ordföranden har begärt att den utsedda avdelningen ska pröva huruvida begäran ska handläggas enligt detta förfarande, ska justitiesekreteraren omedelbart ombesörja att begäran delges parterna i det nationella målet, den medlemsstat i vilken nämnda domstol är belägen, Europeiska kommissionen och den institution som har antagit den rättsakt vars giltighet eller tolkning är omtvistad.

2. Beslutet att begäran om förhandsavgörande ska eller inte ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål ska omedelbart delges den hänskjutande domstolen, parterna, medlemsstaten och de institutioner som avses i föregående punkt. I beslutet att begäran ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål ska anges inom vilken frist de sistnämnda får inkomma med inlagor eller skriftliga yttranden. I beslutet får närmare anges vilka rättsfrågor som ska tas upp i dessa inlagor eller skriftliga yttranden samt bestämmas att skrivelserna inte får överskrida en viss längd.

3. När det i en begäran om förhandsavgörande anges att ett administrativt förfarande eller ett domstolsförfarande har ägt rum i en annan medlemsstat än den i vilken den hänskjutande domstolen är belägen, får domstolen uppmana den medlemsstaten att skriftligen eller vid den muntliga förhandlingen lämna de närmare uppgifter som bedöms nödvändiga.

4. Så snart delgivning enligt punkt 1 har skett ska begäran om förhandsavgörande dessutom tillställas andra berörda som avses i artikel 23 i stadgan än mottagarna av nämnda delgivning, och beslutet att begäran ska eller inte ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål ska tillställas dem så snart delgivning enligt punkt 2 har skett.

5. De berörda som avses i artikel 23 i stadgan ska så snart som möjligt underrättas om när den muntliga förhandlingen väntas äga rum.

6. När begäran inte ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål, fortgår förfarandet enligt bestämmelserna i artikel 23 i stadgan och enligt tillämpliga bestämmelser i dessa rättegångsregler.

Artikel 110 Delgivning och underrättelser efter det att den skriftliga delen av förfarandet har avslutats

1. En begäran om förhandsavgörande som handläggs enligt förfarandet för brådskande mål ska, tillsammans med inkomna inlagor och skriftliga yttranden, delges andra berörda som avses i artikel 23 i stadgan än parterna och de berörda som avses i artikel 109.1 i dessa rättegångsregler. Begäran om förhandsavgörande ska åtföljas av en översättning, i förekommande fall av en sammanfattning, enligt de villkor som föreskrivs i artikel 98.

2. De inlagor och skriftliga yttranden som inkommit ska även delges de parter och berörda som avses i artikel 109.1.

3. De berörda som avses i artikel 23 i stadgan ska underrättas om datumet för den muntliga förhandlingen i samband med delgivning enligt föregående punkter.

Artikel 111 Beslut att inte genomföra den skriftliga delen av förfarandet

Den utsedda avdelningen får i ytterst brådskande fall besluta att inte genomföra den skriftliga del av förfarandet som avses i artikel 109.2.

Artikel 112 Avgörande i sak

Den utsedda avdelningen ska avgöra målet efter att ha hört generaladvokaten.

Artikel 113 Dömande sammansättning

1. Den utsedda avdelningen får besluta att sammanträda med tre domare. Avdelningen ska i det fallet vara sammansatt av ordföranden på den utsedda avdelningen, referenten och den första eller, i förekommande fall, de två första domarna som utsetts på grundval av den förteckning som avses i artikel 28.2 i samband med fastställandet av den utsedda avdelningens sammansättning enligt artikel 108.1.

2. Den utsedda avdelningen får även begära att domstolen hänskjuter målet till en större dömande sammansättning. Förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande fortsätter inför den nya sammansättningen, i förekommande fall efter återupptagande av den muntliga delen av förfarandet.

Artikel 114 Översändande av inlagor

Inlagor ska översändas enligt artikel 106.

Kapitel 4
Handläggning av en begäran om förhandsavgörande efter hänskjutande från tribunalen

Artikel 114a — Handläggning av en begäran om förhandsavgörande som tribunalen hänskjutit till domstolen enligt artikel 54 andra stycket i stadgan

När tribunalen, i enlighet med artikel 54 andra stycket i stadgan, finner att den inte är behörig att pröva en begäran om förhandsavgörande som framställts med stöd av artikel 267 FEUF, ska den hänskjuta begäran till domstolen. Den fortsatta handläggningen av begäran ska därefter ske vid domstolen i enlighet med bestämmelserna i dessa rättegångsregler.

Artikel 114b — Handläggning av en begäran om förhandsavgörande som tribunalen hänskjutit till domstolen enligt artikel 256.3 andra stycket FEUF

1. När tribunalen, med stöd av artikel 256.3 andra stycket FEUF, hänskjuter en begäran om förhandsavgörande till domstolen på den grunden att den kräver ett principavgörande som kan påverka enhetligheten eller konsekvensen i unionsrätten, ska domstolen handlägga denna begäran snabbt.

2. Ordföranden ska genast utse en referent som ska ansvara för målet, och förste generaladvokaten ska utse en generaladvokat.

3. Om den skriftliga delen av förfarandet redan har avslutats när målet hänskjuts till domstolen, får de berörda som avses i artikel 23 i stadgan ge in kompletterande inlagor eller skriftliga yttranden angående den principfråga som begäran om förhandsavgörande ger upphov till, inom en frist som bestäms av ordföranden och som inte får vara kortare än femton dagar.

4. Domstolen ska avgöra målet så snart som möjligt, i förekommande fall efter att ha hört de berördas muntliga yttranden och generaladvokatens förslag till avgörande.

Kapitel 5
Rättshjälp

Artikel 115 Ansökan om rättshjälp

1. En part i det nationella målet som helt eller delvis saknar möjlighet att bära kostnaderna för förfarandet får när som helst ansöka om rättshjälp.

2. Ansökan ska åtföljas av upplysningar och bestyrkande handlingar som gör det möjligt att bedöma sökandens ekonomiska situation, såsom ett intyg av behörig nationell myndighet som visar den ekonomiska situationen.

3. Om sökanden redan har beviljats rättshjälp vid den hänskjutande domstolen, ska han eller hon inkomma med beslutet från den domstolen och närmare ange vad som täcks av det redan beviljade beloppet.

Artikel 116 Beslut om rättshjälp

1. När en ansökan om rättshjälp har getts in, ska den av ordföranden tilldelas referenten i det mål i vilket ansökan har gjorts.

2. Beslut om att helt eller delvis bifalla ansökan om rättshjälp ska fattas av den avdelning med tre domare på vilken referenten tjänstgör, på förslag av honom eller henne och efter att ha hört generaladvokaten. Den dömande sammansättningen ska i det fallet bestå av ordföranden på den avdelningen, referenten och den första eller, i förekommande fall, de två första domare som utsetts på grundval av den förteckning som avses i artikel 28.3, den dag då referenten hänsköt ansökan om rättshjälp till avdelningen för avgörande.

3. Om referenten inte tjänstgör på en avdelning med tre domare, ska beslutet, under samma förutsättningar, fattas av den avdelning med fem domare på vilken referenten tjänstgör. Den dömande sammansättningen ska, utöver referenten, bestå av fyra domare som utsetts på grundval av den förteckning som avses i artikel 28.2, den dag då referenten hänsköt ansökan om rättshjälp till avdelningen för avgörande.

4. Den dömande sammansättningen ska ta ställning till ansökan genom särskilt uppsatt beslut. Om ansökan om rättshjälp helt eller delvis avslås, ska skälen till avslaget anges i beslutet.

Artikel 117 Belopp som ska betalas vid rättshjälp

Då rättshjälp beviljats, ska sökandens kostnader för att biträdas eller företrädas vid domstolen betalas ur domstolens kassa, i förekommande fall inom de gränser som bestämts av den dömande sammansättningen. På begäran av sökanden eller dennes företrädare får medel för att täcka kostnaderna betalas i förskott.

Artikel 118 Upphörande av rättshjälp

Den dömande sammansättning som har prövat ansökan om rättshjälp får när som helst, på eget initiativ eller efter begäran, besluta att rättshjälpen ska upphöra, om de omständigheter som låg till grund för beviljandet har ändrats under förfarandets gång.

Avdelning IV
Direkt talan

Kapitel 1
Företrädande av part

Artikel 119 Skyldighet att låta sig företrädas

1. En part får endast företrädas av sitt ombud, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, eller sin advokat.

2. Ombud, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, och advokater ska till kansliet ge in en officiell handling eller en fullmakt utfärdad av den part som de företräder.

3. En advokat som biträder eller företräder en part ska dessutom till kansliet ge in en handling, av vilken framgår att han eller hon är behörig att uppträda inför domstol i någon av medlemsstaterna eller i en annan stat som är part i EES-avtalet.

4. Om dessa handlingar inte ges in, ska justitiesekreteraren fastställa en skälig frist för den berörda parten inom vilken denne ska ge in handlingarna. Löper fristen ut utan att sökanden inkommit med handlingarna, ska ordföranden efter att ha hört referenten och generaladvokaten besluta huruvida underlåtelsen att iaktta detta formkrav utgör ett formellt hinder mot att ta upp ansökan till prövning respektive mot att beakta inlagan. Om ordföranden anser att det är nödvändigt, får han eller hon hänskjuta denna fråga till domstolen.

Kapitel 2
Den skriftliga delen av förfarandet

Artikel 120 Vad ansökan ska innehålla

En sådan ansökan som avses i artikel 21 i stadgan ska innehålla följande:

a) Uppgift om sökandens namn och adress.
b) Uppgift om svaranden.
c) Uppgift om saken, de grunder och argument som åberopas samt en kortfattad framställning av dessa grunder.
d) Sökandens yrkanden.
e) Bevis och bevisuppgift, i förekommande fall.

Artikel 121 Uppgifter beträffande delgivning

1. Ansökan ska innehålla en adress för delgivningsändamål samt namnet på den person som har fått i uppdrag och samtyckt till att ta emot delgivning.

2. Utöver eller i stället för en sådan adress för delgivning som avses i punkt 1 får i ansökan anges att advokaten eller ombudet, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, samtycker till att delgivning sker med hjälp av ett tekniskt eller elektroniskt kommunikationsmedel som domstolen och advokaten eller ombudet har tillgång till.

3. Om ansökan inte uppfyller de krav som avses i punkt 1 eller 2, ska till dess bristen avhjälpts all delgivning med den berörda parten under rättegången ske genom att en rekommenderad försändelse sänds till dennes ombud, i den mening som avses i artikel 19 i stadgan, eller advokat. Utan hinder av artikel 48 ska delgivning i sådant fall anses ha skett då den rekommenderade försändelsen har lämnats in på ett postkontor på den ort där domstolen har sitt säte.

Artikel 122 Bilagor till ansökan

1. Ansökan ska, i förekommande fall, åtföljas av de handlingar som anges i artikel 21 andra stycket i stadgan.

2. Till en ansökan med stöd av artikel 273 FEUF ska bifogas ett exemplar av avtalet mellan de berörda medlemsstaterna.

3. Om ansökan inte uppfyller kraven i punkt 1 eller 2, ska justitiesekreteraren fastställa en skälig frist för sökanden inom vilken denne ska ge in de nämnda handlingarna. Löper fristen ut utan att sökanden har avhjälpt bristen, ska ordföranden efter att ha hört referenten och generaladvokaten besluta huruvida underlåtelsen att iaktta dessa formkrav utgör ett formellt hinder för att ta upp talan till prövning. Om ordföranden anser att det är nödvändigt, får han eller hon hänskjuta denna fråga till domstolen.

Artikel 123 Delgivning av ansökan

Ansökan ska delges svaranden. I de fall som behandlas i artiklarna 119.4 och 122.3 ska delgivning ske så snart bristerna i ansökan har avhjälpts eller ordföranden eller domstolen har förklarat att talan ska prövas trots att ansökan inte uppfyller de i dessa artiklar angivna kraven.

Artikel 124 Vad svaromålet ska innehålla

1. Inom två månader efter det att ansökan har delgetts svaranden ska denne inkomma med skriftligt svaromål. Svaromålet ska innehålla följande:

   a) Uppgift om svarandens namn och adress.
   b) Åberopade grunder och argument.
   c) Svarandens yrkanden.
   d) Bevis och bevisuppgift, i förekommande fall.

2. Artikel 121 ska tillämpas på svaromålet.

3. Ordföranden kan på vederbörligen motiverad ansökan av svaranden undantagsvis förlänga den frist som anges i punkt 1.

Artikel 125 Översändande av handlingar

När Europaparlamentet, rådet eller Europeiska kommissionen inte är part i ett mål, ska kopior av ansökan och svaromålet eller, i förekommande fall, av invändningen om bristande behörighet eller invändningen om rättegångshinder, utan därtill fogade bilagor, översändas till dessa institutioner, så att de kan pröva om det med stöd av artikel 277 FEUF görs gällande att en av institutionens rättsakter inte ska tillämpas.

Artikel 126 Replik och duplik

1. Ansökan och svaromålet får kompletteras med en replik från sökanden och en duplik från svaranden.

2. Ordföranden ska fastställa frister för ingivande av dessa inlagor till domstolen. Ordföranden kan ange vilka frågor som bör tas upp i repliken eller dupliken.

Kapitel 3
Grunder och bevisning

Artikel 127 Nya grunder

1. Nya grunder får inte åberopas under rättegången, såvida de inte föranleds av rättsliga eller faktiska omständigheter som framkommit först under rättegången.

2. Ordföranden får, utan att det föregriper avgörandet av huruvida grunden får åberopas, på förslag av referenten samt efter att ha hört generaladvokaten fastställa en frist inom vilken den andra parten ska yttra sig över denna grund.

Artikel 128 Bevis och bevisuppgift

1. Parterna får även i samband med repliken och dupliken ge in bevis eller inkomma med bevisuppgift. Parterna ska ange skälen till att detta inte har gjorts tidigare.

2. Parterna får undantagsvis ge in bevis eller inkomma med bevisuppgift efter att den skriftliga delen av förfarandet har avslutats. Parterna ska ange skälen till att detta inte har gjorts tidigare. Ordföranden får, på förslag av referenten samt efter att ha hört generaladvokaten, fastställa en frist inom vilken den andra parten ska yttra sig över bevisen.

Kapitel 4
Intervention

Artikel 129 Interventionens syfte och verkningar

1. Intervention får endast ske i syfte att, helt eller delvis, stödja en av parternas yrkanden. En intervenient har inte samma processuella rättigheter som parterna och saknar särskilt rätt att begära att förhandling ska hållas.

2. Interventionen är accessorisk till huvudtvisten. Ändamålet med interventionen förfaller om målet avskrivs på grund av att talan har återkallats eller på grund av att parterna har träffat en förlikning, eller om talan avvisas.

3. Intervenienten måste godta målet sådant det föreligger vid tidpunkten för interventionen.

4. En interventionsansökan som getts in efter utgången av den frist som anges i artikel 130, men före beslutet att inleda den muntliga delen av förfarandet enligt artikel 60.4, får beaktas. Om ordföranden beviljar ansökan, får intervenienten yttra sig vid den muntliga förhandlingen, om sådan ska hållas.

Artikel 130 Ansökan om intervention

1. En interventionsansökan måste göras inom sex veckor från dagen för offentliggörandet enligt artikel 21.4.

2. Interventionsansökan ska innehålla följande:

   a) Uppgift om målet.
   b) Uppgift om parterna.
   c) Uppgift om intervenientens namn och adress.
   d) De yrkanden till stöd för vilka intervenienten ansöker om att få intervenera.
   e) En redogörelse för de omständigheter som visar att intervenienten har rätt att intervenera, för det fall ansökan görs med stöd av artikel 40 andra eller tredje stycket i stadgan.

3. Intervenienten ska företrädas i enlighet med vad som anges i artikel 19 i stadgan.

4. Artiklarna 119, 121 och 122 ska tillämpas.

Artikel 131 Beslut med anledning av ansökan om intervention

1. Interventionsansökan ska delges parterna för att bereda dessa möjlighet att yttra sig skriftligen eller muntligen över ansökan.

2. För det fall ansökan görs med stöd av artikel 40 första stycket i stadgan, ska ansökan beviljas genom beslut av ordföranden och intervenienten tillställas samtliga inlagor och beslut som delgetts parterna, såvida inte parterna inom tio dagar efter det att delgivning skett enligt punkt 1 har identifierat hemliga eller konfidentiella handlingar vars utlämnande till intervenienten skulle kunna vålla dem skada. I ett sådant fall ska ordföranden, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, avgöra interventionsansökan genom särskilt uppsatt beslut och intervenienten tillställas samtliga inlagor och beslut som delgetts parterna, med undantag av de hemliga eller konfidentiella handlingar som i förekommande fall har undantagits från detta tillställande.

3. För det fall en ansökan görs med stöd av artikel 40 andra stycket i stadgan, ska ordföranden, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, avgöra interventionsansökan genom särskilt uppsatt beslut eller hänskjuta ansökan till domstolen. Om ansökan beviljas, ska intervenienten tillställas samtliga inlagor och beslut som delgetts parterna, med undantag av de hemliga eller konfidentiella handlingar som i förekommande fall har undantagits från detta tillställande.

4. För det fall ansökan görs med stöd av artikel 40 tredje stycket i stadgan, ska ansökan beviljas genom beslut av ordföranden och intervenienten tillställas samtliga inlagor och beslut som delgetts parterna, såvida inte parterna inom tio dagar efter det att delgivning skett enligt punkt 1 har yttrat sig över interventionsansökan eller inom samma frist har identifierat hemliga eller konfidentiella handlingar vars utlämnande till intervenienten skulle kunna vålla dem skada. I sådana fall ska ordföranden, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, avgöra interventionsansökan genom särskilt uppsatt beslut och intervenienten tillställas samtliga inlagor och beslut som delgetts parterna, med undantag av de hemliga eller konfidentiella handlingar som i förekommande fall är undantagna från detta tillställande.

Artikel 132 Ingivande av inlagor

1. Intervenienten får inkomma med interventionsinlaga inom en månad efter det att intervenienten tillställts de inlagor och beslut som avses i föregående artikel. Domstolens ordförande kan på vederbörligen motiverad begäran av intervenienten förlänga denna frist.

2. Interventionsinlagan ska innehålla följande:

   a) Intervenientens yrkande genom vilket en av parternas yrkanden helt eller delvis stöds.
   b) De grunder och argument som intervenienten åberopar.
   c) Bevis och bevisuppgift, i förekommande fall.

3. Efter det att interventionsinlagan getts in, ska ordföranden, om det anses nödvändigt, fastställa en frist inom vilken parterna får yttra sig över inlagan.

Kapitel 5
Skyndsam handläggning

Artikel 133 Beslut om skyndsam handläggning

1. På ansökan av sökanden eller svaranden får domstolens ordförande, efter att ha hört den andra parten, referenten och generaladvokaten, besluta att ett mål ska handläggas skyndsamt och på ett sätt som avviker från dessa rättegångsregler, när målet är av sådan beskaffenhet att det måste avgöras utan dröjsmål.

2. Ansökan om skyndsam handläggning ska ges in genom separat handling i samband med att ansökan eller svaromålet ges in.

3. Ordföranden får undantagsvis besluta om skyndsam handläggning på eget initiativ, efter att ha hört parterna, referenten och generaladvokaten.

Artikel 134 Den skriftliga delen av förfarandet

1. Vid skyndsam handläggning får ansökan och svaromålet kompletteras med replik och duplik endast om ordföranden, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, anser det nödvändigt.

2. Intervenienten får inkomma med interventionsinlaga endast om ordföranden, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, anser det nödvändigt.

Artikel 135 Den muntliga delen av förfarandet

1. När svaromålet getts in eller, om beslutet om skyndsam handläggning fattas efter det att svaromålet getts in, så snart detta beslut fattats, ska ordföranden bestämma datum för den muntliga förhandlingen, och parterna ska genast underrättas om detta datum. Ordföranden får senarelägga dagen för förhandlingen om åtgärder för bevisupptagning ska vidtas eller om det är nödvändigt med anledning av åtgärder för processledning.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 127 och 128 får parterna under den muntliga delen av förfarandet komplettera sin argumentering samt ge in bevis och inkomma med bevisuppgift. Parterna ska ange skälen till att detta inte har gjorts tidigare.

Artikel 136 Avgörande i sak

Domstolen ska avgöra målet, efter att ha hört generaladvokaten.

Kapitel 6
Rättegångskostnader

Artikel 137 Beslut om rättegångskostnader

Domstolen ska besluta om rättegångskostnader i den dom eller det särskilt uppsatta beslut genom vilket målet avgörs slutligt.

Artikel 138 Allmänna regler för fördelning av rättegångskostnaderna

1. Tappande part ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.
2. Finns det flera tappande parter, ska domstolen besluta om fördelningen av rättegångskostnaderna.
3. Om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter, ska vardera parten bära sina rättegångskostnader. Domstolen får emellertid besluta att en part ska ersätta en del av den andra partens rättegångskostnader, om det framstår som skäligt med hänsyn till omständigheterna i målet.

Artikel 139 Kostnader som vållats i onödan eller mot bättre vetande

Finner domstolen att en part i onödan eller mot bättre vetande vållat den andra parten kostnader, får domstolen förplikta parten att ersätta dessa, även om parten vunnit målet.

Artikel 140 Intervenienternas rättegångskostnader

1. Medlemsstater och institutioner som har intervenerat ska bära sina rättegångskostnader.
2. Stater som är parter i EES-avtalet men inte är medlemsstater samt Eftas övervakningsmyndighet ska bära sina rättegångskostnader när de har intervenerat.
3. Domstolen får besluta att även andra intervenienter än dem som nämns i föregående punkter ska bära sina rättegångskostnader.

Artikel 141 Beslut om rättegångskostnader vid återkallelse av talan

1. En part som återkallar sin talan ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om den andra parten har yrkat detta i sitt yttrande över återkallelsen.

2. På begäran av den part som återkallar sin talan ska emellertid kostnaderna bäras av den andra parten, om det framstår som skäligt på grund av dennes uppträdande.

3. Om parterna enas om fördelningen av rättegångskostnaderna, ska domstolen besluta i överensstämmelse därmed.

4. Om ersättning för rättegångskostnader inte har yrkats, ska vardera parten bära sina kostnader.

Artikel 142 Beslut om rättegångskostnader i mål där det saknas anledning att döma i saken

I mål där det saknas anledning att döma i saken ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna enligt vad den finner skäligt.

Artikel 143 Kostnader för förfarandet

Förfarandet inför domstolen ska vara kostnadsfritt, med följande undantag:

a) Om domstolen har förorsakats onödig kostnad kan den, efter att ha hört generaladvokaten, förplikta den part som förorsakat kostnaden att ersätta denna.
b) Kostnader för kopior och översättning som utförts på begäran av part och som enligt justitiesekreteraren är att anse som osedvanligt stora ska ersättas av parten enligt den taxa som anges i artikel 22.

Artikel 144 Ersättningsgilla rättegångskostnader

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i föregående artikel ska följande anses som ersättningsgilla kostnader:

a) Ersättning till vittnen och sakkunniga enligt artikel 73.
b) Nödvändiga kostnader som parterna haft med anledning av rättegången, särskilt kostnader för resa och uppehälle samt arvode för ombud, rådgivare eller advokat.

Artikel 145 Tvist om de ersättningsgilla rättegångskostnaderna

1. I händelse av tvist om de kostnader som är ersättningsgilla ska den avdelning med tre domare på vilken referenten i målet tjänstgör, på ansökan av part, avgöra frågan genom särskilt uppsatt beslut, efter att ha hört den andra parten och generaladvokaten. Den dömande sammansättningen ska i det fallet bestå av ordföranden på denna avdelning, referenten och den första eller, i förekommande fall, de två första domare som utsetts på grundval av den förteckning som avses i artikel 28.3, den dag då referenten hänsköt tvisten till avdelningen.

2. Om referenten inte tjänstgör på en avdelning med tre domare, ska beslutet, under samma förutsättningar, fattas av den avdelning med fem domare på vilken referenten tjänstgör. Denna avdelning ska, utöver referenten, bestå av fyra domare som utsetts på grundval av den förteckning som avses i artikel 28.2, den dag då referenten hänsköt tvisten till avdelningen.

3. Parterna får för verkställighet begära en utskrift av beslutet.

Artikel 146 Betalning

1. Betalningar från och till domstolens kassa ska ske i euro.

2. När kostnader har uppkommit i en annan valuta än euro eller när de åtgärder för vilka ersättning ska utgå har vidtagits i ett land som inte har euro som valuta, ska omräkning av valuta göras enligt Europeiska centralbankens referenskurs på betalningsdagen.

Kapitel 7
Förlikning, återkallelse av talan, anledning saknas att döma i saken och rättegångshinder eller annan rättegångsfråga

Artikel 147 Förlikning

1. Om parterna förlikas innan domstolen har avgjort målet och parterna underrättar domstolen om att de återkallar sin talan, ska ordföranden avskriva målet genom särskilt uppsatt beslut och besluta om rättegångskostnaderna enligt artikel 141, i förekommande fall, med beaktande av vad parterna föreslagit i denna fråga.

2. Denna bestämmelse ska inte tillämpas på sådan talan som avses i artiklarna 263 FEUF och 265 FEUF.

Artikel 148 Återkallelse av talan

Om en sökande skriftligen eller vid den muntliga förhandlingen meddelar domstolen att han eller hon återkallar sin talan, ska ordföranden avskriva målet och besluta om rättegångskostnaderna enligt artikel 141.

Artikel 149 Anledning saknas att döma i saken

Om domstolen finner att ändamålet med talan har förfallit och att det inte finns anledning att döma i saken, får den när som helst, på eget initiativ, efter att ha hört referenten, parterna och generaladvokaten, avgöra målet genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat samt besluta om rättegångskostnaderna.

Artikel 150 Rättegångshinder som inte kan avhjälpas

Domstolen får när som helst på eget initiativ, på förslag av referenten och efter att ha hört parterna och generaladvokaten, genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat pröva om talan ska avvisas till följd av att det föreligger ett rättegångshinder som inte kan avhjälpas.

Artikel 151 Rättegångshinder eller annan rättegångsfråga

1. Om en part hos domstolen ansöker om att domstolen ska meddela beslut i fråga om rättegångshinder eller annan rättegångsfråga, utan att själva saken prövas, ska detta ske i separat handling.

2. Ansökan ska utöver yrkanden innehålla de grunder och argument som åberopas till stöd för ansökan. Åberopade handlingar ska bifogas.

3. Så snart ansökan har inkommit, ska ordföranden fastställa en frist inom vilken den andra parten, med angivande av yrkanden och grunder, får inkomma med skriftligt yttrande.

4. Om inte domstolen bestämmer annat, ska återstoden av förfarandet vara muntligt.

5. Efter att ha hört generaladvokaten ska domstolen så snart som möjligt avgöra ansökan eller, om det framstår som befogat på grund av särskilda omständigheter, besluta att ansökan ska prövas i samband med att målet avgörs i sak.

6. Om domstolen avslår ansökan eller beslutar att frågan ska prövas i samband med att målet avgörs i sak, ska ordföranden fastställa nya frister för målets fortsatta handläggning.

Kapitel 8
Tredskodom

Artikel 152 Tredskodom

1. Om en rätteligen instämd part inte inkommer med svaromål i föreskriven form inom den fastställda fristen, får sökanden yrka att domstolen genom tredskodom bifaller hans talan.

2. Yrkandet ska delges svaranden. Domstolen får besluta att inleda den muntliga delen av förfarandet avseende yrkandet.

3. Innan tredskodom meddelas ska domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, pröva huruvida talan kan tas upp till prövning, huruvida formkraven har uppfyllts samt huruvida sökandens yrkanden framstår som välgrundade. Domstolen får vidta åtgärder för processledning eller, genom särskilt uppsatt beslut, besluta om åtgärder för bevisupptagning.

4. Tredskodomen är verkställbar. Domstolen får dock bevilja uppskov med verkställigheten till dess den har avgjort en ansökan om återvinning enligt artikel 156 eller göra verkställigheten beroende av att sökanden ställer säkerhet som till belopp och slag fastställs med hänsyn till omständigheterna. Säkerheten ska återlämnas, om någon ansökan om återvinning inte ges in eller om en sådan ansökan avslås.

Kapitel 9
Ansökningar och talan som rör domar och särskilt uppsatta beslut

Artikel 153 Behörig dömande sammansättning

1. Ansökningar och talan enligt detta kapitel, med undantag av sådana ansökningar som avses i artikel 159, ska handläggas av den domare som var referent i det mål som ansökningen eller talan avser, och ska hänskjutas till den dömande sammansättning som avgjort detta mål.

2. Om referenten är förhindrad att tjänstgöra, ska domstolens ordförande besluta att en ansökan eller talan enligt detta kapitel ska handläggas av en domare som ingick i den dömande sammansättning som avgjort det mål som ansökan eller talan avser.

3. Om det inte längre är möjligt att uppnå det antal domare som enligt artikel 17 i stadgan krävs för domförhet, ska domstolen, på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten, hänskjuta ansökan eller talan till en ny dömande sammansättning.

Artikel 154 Rättelse

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna rörande tolkning av dom eller särskilt uppsatt beslut får domstolen på eget initiativ, eller på ansökan av part inom två veckor från avkunnandet av domen eller delgivningen av beslutet, rätta skriv- eller räknefel eller uppenbara oriktigheter.

2. Om ansökan om rättelse avser domslutet eller slutet i ett särskilt uppsatt beslut, eller ett skäl som utgör det nödvändiga stödet för detta, får parterna, efter att i vederbörlig ordning ha underrättats härom av justitiesekreteraren, inkomma med skriftliga yttranden inom den tid som ordföranden bestämmer.

3. Domstolen avgör frågan, efter att ha hört generaladvokaten.

4. Det särskilt uppsatta rättelsebeslutet ska i original fogas till det rättade avgörandet i original. En anteckning om beslutet ska göras i marginalen till det rättade avgörandet i original.

Artikel 155 Underlåtelse att pröva ett yrkande eller fatta beslut om rättegångskostnaderna

1. Om domstolen har underlåtit att pröva ett enskilt yrkande eller att fatta beslut om rättegångskostnader, får part inom en månad från delgivningen av avgörandet ansöka om att domstolen ska ta upp frågan till prövning.

2. Ansökan ska delges den andra parten. Ordföranden ska fastställa en frist inom vilken denne får inkomma med skriftligt yttrande.

3. Sedan yttrandet har inkommit ska domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, besluta såväl om huruvida ansökan kan tas upp till prövning som huruvida den ska bifallas.

Artikel 156 Ansökan om återvinning

1. Ansökan får göras om återvinning av tredskodom enligt artikel 41 i stadgan.

2. Ansökan ska ges in inom en månad från delgivningen av domen och ska inkomma i den form som anges i artiklarna 120–122 i dessa rättegångsregler.

3. Sedan ansökan om återvinning delgetts den andra parten, ska ordföranden fastställa en frist inom vilken denne får inkomma med skriftligt yttrande.

4. Vad som föreskrivs i artiklarna 59–92 ska tillämpas på förfarandet.

5. Domstolen ska avgöra målet genom dom som inte kan återvinnas.

6. Denna dom ska i original fogas till tredskodomen i original. En anteckning om den dom som meddelats med anledning av ansökan om återvinning ska göras i marginalen till tredskodomen i original.

Artikel 157 Tredjemanstalan

1. Artiklarna 120–122 i dessa rättegångsregler ska tillämpas på ansökan genom vilken tredjemanstalan väcks med stöd av artikel 42 i stadgan. Därutöver ska en sådan ansökan innehålla följande:

   a) Uppgift om den dom eller det särskilt uppsatta beslut som angrips.
   b) Uppgift om det sätt på vilket det angripna avgörandet är till förfång för tredje mans rättigheter.
   c) Uppgift om skälen till att tredje man inte kunde delta i det ursprungliga målet.

2. Ansökan ska riktas mot alla parter i det ursprungliga målet.

3. Ansökan ska göras inom två månader från dagen för offentliggörandet av avgörandet i *Europeiska unionens officiella tidning*.

4. Domstolen får på ansökan av en person som för tredjemanstalan, genom särskilt uppsatt beslut, besluta om uppskov med verkställighet av det angripna avgörandet. Kapitel 10 i denna avdelning ska tillämpas.

5. Om tredjemanstalan helt eller delvis bifalls, ska det angripna avgörandet ändras i motsvarande mån.

6. Domen med anledning av tredjemanstalan ska i original fogas till originalet av det angripna avgörandet. En anteckning om domen med anledning av tredjemanstalan ska göras i marginalen till det angripna avgörandet i original.

Artikel 158 Tolkning av dom eller särskilt uppsatt beslut

1. I händelse av tveksamhet rörande innebörden och räckvidden av en dom eller ett särskilt uppsatt beslut, ska domstolen, enligt artikel 43 i stadgan, tolka domen på begäran av en part eller unionsinstitution som har ett berättigat intresse därav.

2. Ansökan om tolkning av dom eller särskilt uppsatt beslut ska göras inom två år från avkunnandet av domen eller delgivningen av beslutet.

3. Ansökan om tolkning av dom eller särskilt uppsatt beslut ska ske enligt artiklarna 120–122 i dessa rättegångsregler. En sådan ansökan ska vidare innehålla följande:

   a) Uppgift om det avgörande som avses.
   b) Uppgift om de delar av avgörandet beträffande vilka tolkning söks.

4. Ansökan ska riktas mot samtliga parter i det mål i vilket domen avkunnats.

5. Domstolen ska avgöra ansökan efter att ha gett parterna tillfälle att yttra sig och efter att ha hört generaladvokaten.

6. Det avgörande genom vilket en dom eller ett särskilt uppsatt beslut tolkas ska i original fogas till det ursprungliga avgörandet i original. En anteckning om tolkningen ska göras i marginalen till det ursprungliga avgörandet.

Artikel 159 Resning

1. Ansökan om resning i ett mål som avgjorts av domstolen får, enligt artikel 44 i stadgan, endast grundas på upptäckten av en omständighet som kan utöva ett avgörande inflytande på målets utgång, som när domen avkunnades eller det särskilt uppsatta beslutet delgavs var okänd för domstolen och för den som begär resning.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av den tioårsfrist som föreskrivs i artikel 44 tredje stycket i stadgan ska en ansökan om resning ges in inom tre månader från den dag då sökanden fick kännedom om den omständighet på vilken ansökan grundas.

3. Artiklarna 120–122 i dessa rättegångsregler ska tillämpas på ansökan om resning. Därutöver ska en sådan ansökan innehålla följande uppgifter:

   a) Uppgift om den dom eller det särskilt uppsatta beslut som angrips.
   b) Uppgift om de punkter på vilka avgörandet angrips.
   c) Uppgift om de omständigheter på vilka ansökan grundas.
   d) De bevis som åberopas till styrkande av att det föreligger omständigheter som är resningsgrundande samt att ansökan har inkommit inom de i punkt 2 föreskrivna fristerna.

4. Ansökan ska riktas mot samtliga parter i det mål i vilket det angripna avgörandet har meddelats.

5. Utan att föregripa den materiella prövningen ska domstolen, med beaktande av parternas skriftliga yttranden och efter att ha hört generaladvokaten, genom särskilt uppsatt beslut avgöra ansökan om resning.

6. Om domstolen bifaller ansökan om resning, ska den pröva saken och avkunna dom enligt dessa rättegångsregler.

7. Den dom som avkunnas efter det att ansökan om resning har bifallits ska i original fogas till det ursprungliga avgörandet i original. En anteckning om den nya domen ska göras i marginalen till det ursprungliga avgörandet i original.

Artikel 159a Ansökningar och talan som uppenbart inte kan tas upp till prövning eller är uppenbart ogrundade

Om det är uppenbart att en sådan ansökan eller talan som avses i detta kapitel helt eller delvis inte kan tas upp till prövning eller helt eller delvis är ogrundad, får domstolen, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, när som helst helt eller delvis avvisa eller ogilla ansökan eller talan genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat.

Kapitel 10
Uppskov med verkställighet och andra interimistiska åtgärder

Artikel 160 Ansökan om uppskov med verkställighet eller andra interimistiska åtgärder

1. En ansökan enligt artikel 278 FEUF och artikel 157 FEA om uppskov med verkställighet av en rättsakt som har utfärdats av en institution kan endast prövas om sökanden har angripit rättsakten genom att väcka talan vid domstolen.

2. En ansökan om andra interimistiska åtgärder enligt artikel 279 FEUF kan endast prövas om den görs av en part i ett mål som pågår vid domstolen och har samband med det målet.

3. Ansökningar som avses i föregående punkter ska innehålla uppgifter om saken, de omständigheter som ställer krav på skyndsamhet och de grunder avseende faktiska och rättsliga omständigheter på vilka den begärda åtgärden omedelbart framstår som befogad.

4. Ansökan ska göras genom separat handling och enligt artiklarna 120–122 i dessa rättegångsregler.

5. Ansökan ska delges den andra parten. Ordföranden ska därvid fastställa en kort frist, inom vilken den andra parten har rätt att yttra sig skriftligen eller muntligen.

6. Ordföranden får besluta om bevisupptagning.

7. Ordföranden får bifalla ansökan även innan yttrande inkommit från den andra parten. Detta beslut kan senare ändras eller upphävas oberoende av ansökan av part.

Artikel 161 Prövning av ansökan

1. Ordföranden ska antingen själv besluta med anledning av ansökan eller omgående hänskjuta den till domstolen.
2. Om ordföranden är förhindrad att tjänstgöra ska artiklarna 10 och 13 tillämpas.
3. Då ansökan hänskjuts till domstolen, ska denna omgående meddela beslut efter att ha hört generaladvokaten.

Artikel 162 Särskilt uppsatta beslut om uppskov med verkställighet eller interimistiska åtgärder

1. Domstolen ska avgöra frågan genom att meddela ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat och som inte kan överklagas. Beslutet ska omedelbart delges parterna.
2. Verkställighet av beslutet kan göras avhängigt av att sökanden ställer säkerhet som till belopp och slag fastställs med hänsyn till omständigheterna.
3. Om inte datum för den interimistiska åtgärdens upphörande har fastställts i beslutet, upphör åtgärden när den dom genom vilken målet avgörs slutligt avkunnas.
4. Beslutet ska endast ha interimistisk verkan och inte föregripa domstolens avgörande i saken.

Artikel 163 Ändrade förhållanden

På ansökan av part får det särskilt uppsatta beslutet när som helst ändras eller upphävas med hänsyn till ändrade förhållanden.

Artikel 164 Ny ansökan

Avslag på ansökan om en interimistisk åtgärd utgör inte hinder för sökanden att på grund av nya omständigheter ansöka på nytt.

Artikel 165 Ansökan enligt artiklarna 280 FEUF och 299 FEUF samt artikel 164 FEA

1. Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas på en ansökan enligt artiklarna 280 FEUF och 299 FEUF samt artikel 164 FEA om uppskov med verkställighet av ett avgörande av domstolen eller av åtgärder vidtagna av rådet, Europeiska kommissionen eller Europeiska centralbanken.

2. I det särskilt uppsatta beslutet att bifalla ansökan ska, när så anses nödvändigt, det datum fastställas då den interimistiska åtgärden ska upphöra.

Artikel 166 Ansökan enligt artikel 81 FEA

1. Ansökan enligt artikel 81 tredje och fjärde styckena FEA ska innehålla följande:

   a) Namn och adress på de personer eller företag som ska omfattas av kontrollåtgärden.
   b) Uppgift om kontrollåtgärdens föremål och syfte.

2. Ordföranden ska avgöra frågan genom särskilt uppsatt beslut. Artikel 162 i dessa rättegångsregler ska tillämpas.

3. Om ordföranden är förhindrad att tjänstgöra ska artiklarna 10 och 13 i dessa rättegångsregler tillämpas.

Avdelning V
Överklagande av tribunalens avgöranden

Kapitel 1
Överklagandets form och innehåll samt däri framställda yrkanden

Artikel 167 Ingivande av överklagande

1. Överklagande sker genom att en skrivelse ges in till domstolens eller tribunalens kansli. Om överklagandet ges in till tribunalens kansli, ska det utan dröjsmål översändas till domstolens kansli.

2. Så snart tribunalens kansli har underrättats om att ett överklagande har skett, ska det till domstolens kansli översända akten i första instans och, i förekommande fall, den akt i överklagandenämndens ärende som tribunalen tillställts med tillämpning av bestämmelserna i tribunalens rättegångsregler om mål avseende immateriella rättigheter.

Artikel 168 Vad överklagandet ska innehålla

1. Överklagandet ska innehålla följande:

   a) Uppgift om klagandens namn och adress.
   b) Uppgift om det avgörande av tribunalen som överklagas.
   c) Uppgift om övriga parter i det aktuella målet vid tribunalen.
   d) Åberopade grunder och argument avseende rättsliga omständigheter samt en kortfattad framställning av dessa grunder.
   e) Klagandens yrkanden.

2. Artiklarna 119, 121 och 122.1 ska tillämpas på överklagandet.

3. Uppgift ska lämnas om vilken dag klaganden delgetts det överklagade avgörandet.

4. Om överklagandet inte uppfyller kraven i punkterna 1–3 ska justitiesekreteraren fastställa en skälig frist för klaganden inom vilken denne ska avhjälpa bristen. Löper fristen ut utan att klaganden har avhjälpt bristen, ska ordföranden efter att ha hört referenten och generaladvokaten besluta huruvida underlåtelsen att iaktta detta formkrav utgör ett formellt hinder mot att ta upp överklagandet till prövning. Om ordföranden anser att det är nödvändigt, får han eller hon hänskjuta denna fråga till domstolen.

Artikel 169 Yrkanden, grunder och argument som framställs respektive åberopas inom ramen för överklagandet

1. Yrkandena i ett överklagande ska avse upphävandet, helt eller delvis, av tribunalens avgörande, såsom detta framgår av domslutet eller av slutet i beslutet.

2. Genom åberopade grunder och argument avseende rättsliga omständigheter ska det i detalj anges på vilka punkter som klaganden anser att tribunalens avgörande är felaktigt.

Artikel 170 Yrkanden som framställs för det fall domstolen bifaller överklagandet

1. Yrkanden som framställs för det fall domstolen bifaller överklagandet ska avse helt eller delvis bifall till de yrkanden som framställts i första instans. Nya yrkanden är inte tillåtna. Överklagandet får inte ändra saken i målet vid tribunalen.

2. Om klaganden yrkar att målet, för det fall det överklagade avgörandet upphävs, ska återförvisas till tribunalen, ska klaganden redogöra för skälen till att målet inte är färdigt för avgörande av domstolen.

Kapitel 1a
Prövningstillstånd för överklaganden som avses i artikel 58a i stadgan

Artikel 170a Ansökan om prövningstillstånd för överklagandet

1. Klaganden ska, i de fall som avses i artikel 58a första och andra stycket i stadgan, till överklagandet bifoga en ansökan om prövningstillstånd, i vilken klaganden ska ange den fråga som aktualiseras genom överklagandet och som är av vikt för enhetligheten eller konsekvensen i, eller utvecklingen av, unionsrätten. Ansökan ska innehålla samtliga uppgifter som domstolen behöver för att kunna ta ställning till den. Om någon sådan ansökan inte ges in, ska domstolens vice ordförande fastställa att överklagandet inte kan tas upp till prövning.

2. Ansökan om prövningstillstånd får inte vara längre än sju sidor, och ska utformas med iakttagande av samtliga formföreskrifter i de praktiska anvisningarna till parterna i mål vid domstolen, vilka antagits med stöd av dessa rättegångsregler.

3. Om ansökan om prövningstillstånd inte uppfyller de krav som anges i föregående punkt, ska justitiesekreteraren fastställa en kort frist för klaganden inom vilken denne ska avhjälpa bristen. Löper fristen ut utan att klaganden har avhjälpt bristen, ska domstolens vice ordförande, på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten, besluta huruvida underlåtelsen att iaktta detta formkrav utgör ett formellt hinder mot att ta upp överklagandet till prövning.

Artikel 170b Prövning av ansökan om prövningstillstånd för överklagandet

1. Domstolen ska avgöra ansökan om prövningstillstånd så snart som möjligt.

2. Beslut rörande en ansökan om prövningstillstånd ska, på förslag av referenten och efter att generaladvokaten har hörts, fattas av en för ändamålet särskilt inrättad avdelning, på vilken domstolens vice ordförande ska vara ordförande och som därutöver ska bestå av referenten i målet och ordföranden på den avdelning med tre domare på vilken referenten tjänstgjorde den dag då han eller hon utsågs till referent.

3. Ansökan om prövningstillstånd ska avgöras genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat.

4. Om prövningstillstånd meddelas för hela eller viss del av överklagandet utifrån de kriterier som anges i artikel 58a tredje stycket i stadgan, ska handläggningen av målet fortsätta i enlighet med artiklarna 171–190a i dessa rättegångsregler. Det beslut som avses i föregående punkt ska, tillsammans med överklagandet, delges parterna i det berörda målet vid tribunalen. Om prövningstillstånd meddelas för viss del av överklagandet, ska i beslutet anges vilka grunder eller delar av grunder för överklagandet som ska behandlas i svarsskrivelsen.

5. Justitiesekreteraren ska omedelbart underrätta tribunalen och – om de inte var parter i målet vid tribunalen – medlemsstaterna, Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen om domstolens beslut att meddela prövningstillstånd.

Kapitel 2
Svarsskrivelse, replik och duplik

Artikel 171 Delgivning av överklagandet

1. Överklagandet ska delges övriga parter i det aktuella målet vid tribunalen.

2. I de fall som behandlas i artikel 168.4 ska delgivning ske så snart bristen i överklagandet avhjälpts eller ordföranden eller domstolen förklarat att överklagandet ska prövas trots att det inte uppfyller de i samma artikel angivna formkraven.

Artikel 172 Parter som får inkomma med svarsskrivelse

Alla parter i det aktuella målet vid tribunalen som har ett intresse av att överklagandet bifalls, avvisas eller ogillas får inom två månader från delgivning av överklagandet inkomma med svarsskrivelse. Fristen kan inte förlängas.

Artikel 173 Vad svarsskrivelsen ska innehålla

1. Svarsskrivelsen ska innehålla följande:

   a) Namn och adress på den part som ger in skrivelsen.
   b) Datum för delgivning av överklagandet.
   c) Åberopade grunder och argument avseende rättsliga omständigheter.
   d) Yrkanden.

2. Artiklarna 119 och 121 ska tillämpas på svarsskrivelsen.

Artikel 174 Yrkanden i svarsskrivelsen

Yrkandena i svarsskrivelsen ska avse att överklagandet helt eller delvis ska bifallas, avvisas eller ogillas.

Artikel 175 Replik och duplik

1. Överklagandet och svarsskrivelsen får följas av replik och duplik endast om ordföranden, på vederbörligen motiverad ansökan av klaganden inom sju dagar från delgivning av svarsskrivelsen och efter att ha hört referenten och generaladvokaten, anser detta vara nödvändigt, särskilt för att möjliggöra för klaganden att ta ställning till en invändning om rättegångshinder eller nya omständigheter som åberopats i svarsskrivelsen.

2. Ordföranden ska fastställa datum för ingivande av replik och, när repliken delges, datum för ingivande av duplik. Ordföranden får begränsa antalet sidor i dessa inlagor och de frågor som ska behandlas i dessa.

Kapitel 3
Anslutningsöverklagandets form och innehåll samt däri framställda yrkanden

Artikel 176 Anslutningsöverklagande

1. De parter som avses i artikel 172 får ge in ett anslutningsöverklagande inom samma frist som föreskrivs för ingivande av svarsskrivelser.

2. Anslutningsöverklagande ska ske genom att en separat handling ges in, som ska vara åtskild från svarsskrivelsen.

Artikel 177 Vad anslutningsöverklagandet ska innehålla

1. Anslutningsöverklagandet ska innehålla följande:

   a) Namn och adress på den part som anslutningsöverklagar.
   b) Datum för delgivning av huvudöverklagandet.
   c) Åberopade grunder och argument avseende rättsliga omständigheter.
   d) Yrkanden.

2. Artiklarna 119, 121, 122.1 och 122.3 ska tillämpas på anslutningsöverklagandet.

Artikel 178 Yrkanden, grunder och argument som framställs respektive åberopas inom ramen för anslutningsöverklagandet

1. Yrkandena i ett anslutningsöverklagande ska avse upphävandet, helt eller delvis, av tribunalens avgörande.

2. Yrkandena i ett anslutningsöverklagande får även avse upphävandet av ett uttryckligt eller tyst beslut i frågan huruvida talan vid tribunalen kunde tas upp till prövning.

3. Genom åberopade grunder och argument avseende rättsliga omständigheter ska det i detalj anges på vilka punkter som anslutningsklaganden anser att tribunalens avgörande är felaktigt. Dessa grunder och argument får inte vara desamma som dem som åberopats i svarsskrivelsen.

Kapitel 4
Inlagor med anledning av ett anslutningsöverklagande

Artikel 179 Svar på anslutningsöverklagandet

När ett anslutningsöverklagande har skett, får klaganden och alla andra parter i det aktuella målet vid tribunalen som har ett intresse av att anslutningsöverklagandet bifalls, avvisas eller ogillas, inom två månader från delgivning av anslutningsöverklagandet, inkomma med svarsskrivelse. Svarsskrivelsen får endast avse de grunder som åberopats till stöd för anslutningsöverklagandet. Fristen kan inte förlängas.

Artikel 180 Replik och duplik med anledning av ett anslutningsöverklagande

1. Anslutningsöverklagandet och svarsskrivelsen med anledning av detta överklagande får följas av replik och duplik endast om ordföranden, på vederbörligen motiverad ansökan av anslutningsklaganden inom sju dagar från delgivning av denna svarsskrivelse, efter att ha hört referenten och generaladvokaten anser detta vara nödvändigt, särskilt för att möjliggöra för anslutningsklaganden att ta ställning till en invändning om rättegångshinder eller nya omständigheter som åberopats i svarsskrivelsen.

2. Ordföranden ska fastställa datum för ingivande av replik och, när repliken delges, datum för ingivande av duplik. Ordföranden får begränsa antalet sidor i dessa inlagor och de frågor som ska behandlas i dessa.

Kapitel 5
Överklaganden som avgörs genom särskilt uppsatt beslut

Artikel 181 Överklagande som uppenbart inte kan tas upp till prövning eller är uppenbart ogrundat

Domstolen får när som helst, om det är uppenbart att huvudöverklagandet eller anslutningsöverklagandet helt eller delvis inte kan tas upp till prövning, eller helt eller delvis är ogrundat, på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten, genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat helt eller delvis avvisa eller ogilla överklagandet.

Artikel 182 Överklagande som är uppenbart välgrundat

När domstolen redan har avgjort en eller flera rättsfrågor som är identiska med dem som aktualiseras genom grunderna för huvudöverklagandet eller anslutningsöverklagandet och domstolen anser att det är uppenbart att överklagandet är välgrundat, får den, på förslag av referenten samt efter att ha hört parterna och generaladvokaten, genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat, fastställa att det är uppenbart att överklagandet är välgrundat. I beslutet ska hänvisas till relevant rättspraxis.

Kapitel 6
Följderna för anslutningsöverklagandet av att huvudöverklagandet avskrivs

Artikel 183 Följderna för anslutningsöverklagandet av att huvudöverklagandet har återkallats eller uppenbart inte kan tas upp till prövning

Ändamålet med anslutningsöverklagandet ska anses ha förfallit i följande fall:

a) När huvudöverklagandet har återkallats.

b) När det har fastställts att det är uppenbart att huvudöverklagandet inte kan tas upp till prövning, på grund av att tiden för överklagande har löpt ut.

c) När det har fastställts att det är uppenbart att huvudöverklagandet inte kan tas upp till prövning, av det enda skälet att det inte riktar sig mot ett slutligt avgörande av tribunalen, eller mot ett avgörande som delvis har avgjort sakfrågan i ett mål eller som har avgjort en rättegångsfråga om bristande behörighet eller om annat rättegångshinder, i den mening som avses i artikel 56 första stycket i stadgan.

Kapitel 7
Rättegångskostnader och rättshjälp i mål om överklagande

Artikel 184 Beslut om rättegångskostnader i mål om överklagande

1. Om inte annat följer av nedanstående bestämmelser ska artiklarna 137–146 gälla i tillämpliga delar i mål vid domstolen om överklagande av avgöranden från tribunalen.

2. När överklagandet avvisas eller ogillas, eller när överklagandet bifalls och domstolen själv slutligt avgör saken, ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna.

3. Om ett överklagande av en medlemsstat eller en unionsinstitution som inte intervenerat i målet vid tribunalen bifalls, får domstolen fördela rättegångskostnaderna mellan parterna eller förplikta den vinnande parten att ersätta den kostnad som överklagandet förorsakat den tappande parten.

4. En intervenient i första instans som inte själv har överklagat det där meddelade avgörandet får inte förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i målet om överklagande, annat än om intervenienten har deltagit i den skriftliga eller den muntliga delen av förfarandet vid domstolen. Om en sådan part har deltagit i rättegången, får domstolen besluta att parten ska bära sina rättegångskostnader.

Artikel 185 Rättshjälp

1. En part som helt eller delvis saknar möjlighet att bära kostnaderna för rättegången får när som helst ansöka om rättshjälp.

2. Ansökan ska åtföljas av upplysningar och bestyrkande handlingar som gör det möjligt att bedöma sökandens ekonomiska situation, såsom ett intyg av behörig nationell myndighet som visar den ekonomiska situationen.

Artikel 186 Ansökan om rättshjälp som ges in före överklagandet

1. Om ansökan ges in innan sökanden har gett in det tilltänkta överklagandet, ska sökanden kortfattat redogöra för föremålet för överklagandet.

2. Ansökan behöver inte ges in genom advokat.

3. När en ansökan om rättshjälp ges in upphör tiden för överklagande att löpa för den som gett in ansökan, till dess att det särskilt uppsatta beslut genom vilket ansökan prövats har delgetts.

4. Så snart ansökan har inkommit ska ordföranden utse en domare att vara referent. Referenten ska utan dröjsmål föreslå vilka åtgärder som ska vidtas med anledning av ansökan.

Artikel 187 Beslut om rättshjälp

1. Beslut om att helt eller delvis bifalla ansökan om rättshjälp, eller att avslå densamma, fattas av den avdelning med tre domare på vilken referenten tjänstgör, på förslag av honom eller henne och efter att generaladvokaten har hörts. Den dömande sammansättningen ska i det fallet bestå av ordföranden på den avdelningen, referenten och den första eller, i förekommande fall, de två första domare som utsetts på grundval av den förteckning som avses i artikel 28.3, den dag då referenten hänsköt ansökan om rättshjälp till avdelningen. Avdelningen ska pröva om överklagandet är uppenbart ogrundat.

2. Om referenten inte tjänstgör på en avdelning med tre domare ska beslutet, under samma förutsättningar, fattas av den avdelning med fem domare på vilken referenten tjänstgör. Den dömande sammansättningen ska, utöver referenten, bestå av fyra domare som utsetts på grundval av den förteckning som avses i artikel 28.2, den dag då referenten hänsköt ansökan om rättshjälp till avdelningen.

3. Den dömande sammansättningen ska ta ställning till ansökan genom särskilt uppsatt beslut. Om ansökan om rättshjälp helt eller delvis avslås ska beslutet vara motiverat.

Artikel 188 Belopp som ska betalas vid rättshjälp

1. Då rättshjälp beviljats, ska sökandens kostnader för att biträdas eller företrädas vid domstolen betalas ur domstolens kassa, i förekommande fall inom de gränser som bestämts av den dömande sammansättningen. På begäran av sökanden eller dennes företrädare får medel för att täcka kostnaderna betalas i förskott.

2. I sitt beslut rörande rättegångskostnader får domstolen förordna att belopp som har betalats vid rättshjälp ska återbetalas till domstolens kassa.

3. Sådana belopp ska genom justitiesekreterarens försorg återkrävas från den part som har förpliktats att betala dem.

Artikel 189 Upphörande av rättshjälp

Den dömande sammansättning som har prövat ansökan om rättshjälp får när som helst, på eget initiativ eller på begäran, besluta att rättshjälpen ska upphöra, om de omständigheter som låg till grund för beviljandet har ändrats under rättegången.

Kapitel 8
Andra bestämmelser som ska tillämpas på överklaganden

Artikel 190 Andra bestämmelser som ska tillämpas på överklaganden

1. Artiklarna 127, 129–136, 147–150, 153–155 och 157–166 ska tillämpas i mål vid domstolen om överklagande av avgöranden från tribunalen.

2. Utan hinder av vad som föreskrivs i artikel 130.1 ska interventionsansökan emellertid ges in inom en månad från dagen för offentliggörandet enligt artikel 21.4.

3. Artikel 95 gäller i tillämpliga delar i mål vid domstolen om överklagande av avgöranden från tribunalen.

4. När en part i ett mål om överklagande av ett avgörande från tribunalen begär konfidentiell behandling, gentemot en intervenient vid tribunalen, av uppgifter som lagts fram vid domstolen och som redan har behandlats konfidentiellt gentemot intervenienten vid tribunalen, ska samma behandling bibehållas i förfarandet vid domstolen.

Artikel 190a Behandling av upplysningar eller handlingar som getts in till tribunalen enligt artikel 105 i tribunalens rättegångsregler

1. När ett överklagande ges in mot ett avgörande som tribunalen har meddelat i ett mål där en part har gett in upplysningar eller handlingar enligt artikel 105 i tribunalens rättegångsregler, vilka inte har kommunicerats med den andra parten, ska tribunalens kansli göra dessa upplysningar eller handlingar tillgängliga för domstolen, på de villkor som anges i det beslut som avses i punkt 11 i nämnda artikel.

2. De upplysningar eller handlingar som avses i punkt 1 ska inte kommuniceras med parterna i målet vid domstolen.

3. Domstolen ska se till att konfidentiella uppgifter som finns i upplysningar eller handlingar som avses i punkt 1 inte röjs vare sig i det avgörande genom vilket målet avgörs slutligt eller, i förekommande fall, i generaladvokatens förslag till avgörande.

4. De upplysningar eller handlingar som avses i punkt 1 ska återlämnas till den part som gav in dem till tribunalen så snart det avgörande genom vilket målet vid domstolen avgörs slutligt har delgetts, förutom om målet återförvisas till tribunalen. I det sistnämnda fallet ska de berörda upplysningarna eller handlingarna åter göras tillgängliga för tribunalen, på de villkor som anges i det beslut som avses i punkt 5.

5. Domstolen ska genom beslut fastställa säkerhetsbestämmelser för att skydda de upplysningar eller handlingar som avses i punkt 1. Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Avdelning VI
Omprövning av tribunalens avgöranden

Artikel 191 Omprövningsavdelning

En avdelning med fem domare ska utses för en tid av ett år, med uppgift att i enlighet med artiklarna 193 och 194 i dessa rättegångsregler besluta huruvida ett avgörande från tribunalen ska omprövas enligt artikel 62 i stadgan.

Artikel 192 Underrättelse om och tillställande av avgöranden som kan bli föremål för omprövning

1. Tribunalens kansli ska, så snart dagen för avkunnande eller undertecknande av ett avgörande enligt artikel 256.2 eller 256.3 FEUF har bestämts, underrätta domstolens kansli därom.

2. Domstolens kansli ska tillställas avgörandet så snart det har avkunnats eller undertecknats. Detsamma gäller akten i målet, vilken omedelbart ska ställas till förste generaladvokatens förfogande.

Artikel 193 Omprövning av avgöranden i mål om överklagande

1. Förste generaladvokatens förslag om omprövning av ett avgörande från tribunalen enligt artikel 256.2 FEUF ska överlämnas till domstolens ordförande och till ordföranden på omprövningsavdelningen. Justitiesekreteraren ska samtidigt underrättas om överlämnandet.

2. Så snart justitiesekreteraren har underrättats om ett förslag ska han eller hon tillställa domarna på omprövningsavdelningen akten i tribunalens mål.

3. Så snart förslaget om omprövning har mottagits, ska domstolens ordförande utse en referent bland domarna på omprövningsavdelningen, på förslag av ordföranden på den avdelningen. Den dömande sammansättningen bestäms enligt artikel 28.2 den dag målet tilldelas referenten.

4. Avdelningen ska, på förslag av referenten, besluta huruvida tribunalens avgörande ska omprövas. I beslutet att ompröva tribunalens avgörande ska endast anges de frågor som omprövningen avser.

5. Justitiesekreteraren ska omedelbart underrätta tribunalen, parterna i målet vid tribunalen och andra berörda som avses i artikel 62a andra stycket i stadgan om domstolens beslut att ompröva tribunalens avgörande.

6. Ett meddelande med angivande av dagen för beslutet att ompröva tribunalens avgörande och de frågor som omprövningen avser ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 193a Åtgärder som ska vidtas om inget förslag om omprövning läggs fram

Om förste generaladvokaten vid utgången av den frist som anges i artikel 62 andra stycket i stadgan inte har lagt fram något förslag om omprövning av tribunalens avgörande, ska justitiesekreteraren genast underrätta tribunalen om detta, vilken i sin tur ska underrätta den hänskjutande domstolen och de berörda som avses i artikel 23 i stadgan om detta.

Artikel 194 Omprövning av förhandsavgöranden

1. Förste generaladvokatens förslag om omprövning av ett avgörande från tribunalen enligt artikel 256.3 FEUF ska överlämnas till domstolens ordförande och till ordföranden på omprövningsavdelningen. Justitiesekreteraren ska samtidigt underrättas om överlämnandet.

2. Så snart justitiesekreteraren har underrättats om ett förslag ska han eller hon tillställa domarna på omprövningsavdelningen akten i tribunalens mål.

3. Justitiesekreteraren ska även underrätta tribunalen, den hänskjutande domstolen, parterna i det nationella målet och andra berörda som avses i artikel 62a andra stycket i stadgan om att det finns ett förslag om omprövning.

4. Så snart förslaget om omprövning har mottagits, ska domstolens ordförande utse en referent bland domarna på omprövningsavdelningen, på förslag av ordföranden på den avdelningen. Den dömande sammansättningen bestäms enligt artikel 28.2 den dag målet tilldelas referenten.

5. Avdelningen ska, på förslag av referenten, besluta huruvida tribunalens avgörande ska omprövas. I beslutet att ompröva tribunalens avgörande ska endast de frågor som omprövningen avser anges.

6. Justitiesekreteraren ska omedelbart underrätta tribunalen, den hänskjutande domstolen, parterna i det nationella målet och andra berörda som avses i artikel 62a andra stycket i stadgan om domstolens beslut att ompröva eller inte ompröva tribunalens avgörande.

7. Ett meddelande med angivande av dagen för beslutet att ompröva tribunalens avgörande och de frågor som omprövningen avser ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 195 Dom i saken efter beslut om omprövning

1. Beslutet att ompröva tribunalens avgörande ska delges parterna och de andra berörda som avses i artikel 62a andra stycket i stadgan. Medlemsstaterna, stater som är parter i EES-avtalet men inte är medlemsstater samt Eftas övervakningsmyndighet ska delges beslutet med bifogande av en översättning enligt de villkor som uppställs i artikel 98 i dessa rättegångsregler. Domstolens beslut ska vidare tillställas tribunalen och, i förekommande fall, den hänskjutande domstolen.

2. Parterna och de andra berörda som delgetts domstolens beslut har rätt att inom en månad från dagen för delgivning enligt föregående punkt inkomma med inlagor och skriftliga yttranden avseende de frågor som omprövningen avser.

3. Så snart beslutet att ompröva tribunalens beslut har fattats, ska förste generaladvokaten tilldela en generaladvokat denna omprövning.

4. Omprövningsavdelningen avgör målet i sak, efter att ha hört generaladvokaten.

5. Avdelningen får emellertid begära att domstolen hänskjuter målet till en större dömande sammansättning.

6. Domstolen beslutar om rättegångskostnaderna, om det avgörande som är föremål för omprövning har meddelats av tribunalen med stöd av artikel 256.2 FEUF.

Avdelning VII
Begäran om yttrande

Artikel 196 Den skriftliga delen av förfarandet

1. En begäran om att domstolen ska avge yttrande får enligt artikel 218.11 FEUF göras av en medlemsstat, Europaparlamentet, rådet eller Europeiska kommissionen.

2. En begäran om att domstolen ska avge yttrande får avse såväl frågan huruvida ett planerat avtal är förenligt med fördragen som frågan huruvida unionen eller någon av dess institutioner har befogenhet att ingå avtalet.

3. Begäran ska delges medlemsstaterna och de institutioner som avses i punkt 1. Ordföranden ska bestämma inom vilken frist dessa får inkomma med skriftliga yttranden.

Artikel 197 Utseende av referent och generaladvokat

När en begäran om att domstolen ska avge yttrande har inkommit, ska ordföranden utse en referent, och förste generaladvokaten ska tilldela en generaladvokat målet.

Artikel 198 Muntlig förhandling

Domstolen får besluta att förfarandet ska innefatta en muntlig förhandling.

Artikel 199 Frist för att avge yttrande

Domstolen ska avge sitt yttrande så snart som möjligt, efter att ha hört generaladvokaten.

Artikel 200 Avkunnande och delgivning av yttrande

1. Yttrandet ska avkunnas vid offentligt sammanträde.

2. Yttrandet i original ska undertecknas av ordföranden, av de domare som deltagit i överläggningen och av justitiesekreteraren. Om yttrandet i original inte längre kan undertecknas av en domare som deltagit i överläggningen, antingen på grund av domarens hälsotillstånd eller bortgång, eller på grund av att domaren lämnat sin tjänst eller förordnandet löpt ut, intygar ordföranden att domaren deltagit i överläggningen.

3. Det undertecknade yttrandet i original ska förses med sigill och överlämnas i kansliets förvar. Samtliga medlemsstater och de institutioner som avses i artikel 196.1 ska delges bestyrkta kopior av yttrandet.

Avdelning VIII
Särskilda måltyper

Artikel 201 Överklagande av skiljedomskommitténs beslut

1. Ett överklagande enligt artikel 18 andra stycket FEA ska innehålla följande:

   a) Uppgift om klagandens namn och adress.
   b) Uppgift om vilken ställning den person som undertecknat överklagandet har.
   c) Uppgift om det beslut av skiljedomskommittén som överklagas.
   d) Uppgift om motparterna.
   e) En sammanfattning av de faktiska omständigheterna.
   f) De grunder och argument som åberopas samt en kortfattad framställning av dessa grunder.
   g) Klagandens yrkanden.

2. Artiklarna 119 och 121 i dessa rättegångsregler ska tillämpas på överklagandet.

3. Till överklagandet ska även bifogas en bestyrkt kopia av skiljedomskommitténs beslut.

4. Så snart överklagandet inkommit, ska domstolens justitiesekreterare begära in akten i målet från skiljedomskommitténs kansli.

5. Den fortsatta handläggningen av målet ska ske enligt artiklarna 123 och 124 i dessa rättegångsregler. Domstolen får besluta att förfarandet även ska innefatta en muntlig förhandling.

6. Domstolen ska avgöra målet genom dom. Om domstolen upphäver kommitténs beslut, får den, om det finns skäl till det, återförvisa målet till kommittén.

Artikel 202 Mål som avses i artikel 103 FEA

1. I det fall som avses i artikel 103 tredje stycket FEA ska ansökan ges in i fyra bestyrkta exemplar. Till ansökan ska bifogas förslaget till det aktuella avtalet, Europeiska kommissionens synpunkter till den berörda staten samt övriga åberopade handlingar.

2. Ansökan med bilagor ska delges Europeiska kommissionen, som får inkomma med ett skriftligt yttrande inom tio dagar från delgivningen. Ordföranden kan förlänga fristen, efter att ha hört den berörda staten.

3. När Europeiska kommissionen har ingett sitt yttrande, som ska delges den berörda staten, ska domstolen utan dröjsmål avgöra målet, efter att ha hört generaladvokaten samt den berörda staten och Europeiska kommissionen, om dessa begär det.

Artikel 203 Mål som avses i artiklarna 104 FEA och 105 FEA

Avdelningarna II och IV i dessa rättegångsregler ska tillämpas på en sådan ansökan som avses i artikel 104 tredje stycket FEA eller artikel 105 andra stycket FEA. En sådan ansökan ska även delges den stat i vilken den person eller det företag som ansökan riktar sig mot är medborgare respektive hemmahörande.

Artikel 204 Mål som avses i artikel 111.3 i EES-avtalet

1. I det fall som avses i artikel 111.3 i EES-avtalet anhängiggörs målet vid domstolen genom att en begäran ges in av de avtalsslutande parter som är parter i tvisten. Denna begäran ska delges övriga avtalsslutande parter, Europeiska kommissionen, Eftas övervakningsmyndighet och, i förekommande fall, övriga berörda som skulle ha delgetts en begäran om förhandsavgörande avseende samma fråga om tolkningen av unionslagstiftningen.

2. Ordföranden ska fastställa en frist inom vilken de avtalsslutande parterna och övriga berörda som delgetts begäran kan inkomma med skriftligt yttrande.

3. Begäran ska framställas på något av de språk som nämns i artikel 36 i dessa rättegångsregler. Artikel 38 ska tillämpas. Artikel 98 ska gälla i tillämpliga delar.

4. Så snart en begäran som avses i punkt 1 har inkommit, ska ordföranden utse en referent. Förste generaladvokaten ska omedelbart därefter tilldela en generaladvokat begäran.

5. Domstolen ska ta ställning till begäran genom ett motiverat beslut, efter att ha hört generaladvokaten.

6. Domstolens beslut ska undertecknas av ordföranden, av de övriga domare som deltagit i överläggningen och av justitiesekreteraren, varefter det ska delges de avtalsslutande parterna och övriga berörda som avses i punkterna 1 och 2.

Artikel 205 Lösning av tvister som avses i artikel 35 FEU, i dess lydelse före ikraftträdandet av Lissabonfördraget

[Upphävd]

Artikel 206 Begäran som avses i artikel 269 FEUF

1. I det fall som avses i artikel 269 FEUF ska begäran ges in i fyra bestyrkta exemplar. Till begäran ska bifogas relevanta handlingar och särskilt, i förekommande fall, synpunkter och rekommendationer som har framförts med stöd av artikel 7 FEU.

2. Begäran med bilagor ska, alltefter omständigheterna, delges Europeiska rådet eller rådet, vilka får inkomma med skriftligt yttrande inom en frist på tio dagar från delgivningen, vilken inte kan förlängas. Artikel 51 ska inte tillämpas på denna frist.

3. Begäran med bilagor ska även skickas till andra medlemsstater än den berörda staten samt till Europaparlamentet och Europeiska kommissionen.

4. När det yttrande som avses i punkt 2 i denna artikel har inkommit, vilket ska delges den berörda medlemsstaten samt de stater och institutioner som avses i punkt 3, ska domstolen inom en månad från den dag då begäran ingavs avgöra målet, efter att ha hört generaladvokaten. Domstolen får, på begäran av den berörda medlemsstaten, Europeiska rådet eller rådet, eller på eget initiativ, besluta att förfarandet ska innefatta en muntlig förhandling till vilken samtliga stater och institutioner som avses i denna artikel ska kallas.

Slutbestämmelser

Artikel 207 Tilläggsregler

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 253 FEUF ska domstolen efter samråd med berörda regeringar utfärda tilläggsregler, såvitt gäller domstolen, avseende följande:

a) Framställning om rättslig hjälp.
b) Ansökan om rättshjälp.
c) Anmälan från domstolen enligt artikel 30 i stadgan avseende mened eller ovarsam utsaga av vittne eller sakkunnig.

Artikel 208 Genomförandebestämmelser

Domstolen får, genom särskild handling, fastställa praktiska genomförandebestämmelser till dessa rättegångsregler.

Artikel 209 Upphävande

Dessa rättegångsregler ersätter rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 19 juni 1991, senast ändrade den 24 maj 2011 (*Europeiska unionens officiella tidning*, L 162 av den 22 juni 2011, s. 17).

Artikel 210 Offentliggörande och ikraftträdande av dessa rättegångsregler

Dessa rättegångsregler har giltighet på de språk som anges i artikel 36 och ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. De ska träda i kraft första dagen i andra månaden efter offentliggörandet.